

»SLOVENE« volja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
na celo leto naprej . . . K 180.—
na pol leta . . . » 90.—
na četrt leta . . . » 45.—
na en mesec . . . » 15.—
Za inostranstvo celoletno K 240.—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 30.—
za inostranstvo » 35.—

SLOVENE

Inzerati:
Enostopna petstvrta (30 mm
široka in 3 mm visoka ali sje
prostor)
na enkrat . . . po K 8.—
poslana itd. . . po K 9.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/50 mm K 10.—
Izjava vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Bokopni se ne vračajo; nepravilna pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnine in št. 348 za oglase,
avstr. in čeh. 24.797, ogr. 20.511, bosn.-herz. 7583.

Plebiscit na Koroškem 10. oktobra.

LDU Ljubljana, 27. avgusta. Iz Celov-
ca poročajo, da se je na današnji seji ple-
biscitne komisije razpravljalo o načinu
glasovanja ter o terminu plebiscita. Do-
ločilo se je, da se glasovanje vrši dne
10. oktobra t. l. Na dan glasovanja bo pre-
povedano vsako točenje alkoholnih pijač.

Italijanski vojaki na Koroškem.

Kot smo izvedeli s popolnoma zane-
sljive strani, se zbira na koroški meji,
posebno na beljaški strani in tudi v Ce-
lavi polno italijanskega vojaštva.

Vtihotapljeni proračun.

Te dni je bil uveljavljen z ukazom
proračun za leto 1920/21. To je bil prvi
proračun, proti kateremu so nastopili naši
poslanci v Mariboru na shodu zaupni-
kov. Mislili, da naša država ni še vi-
dela proračuna, ki bi nalagal tako in
tolika bremena našim državljanom. Fi-
nančni zakon, ki ga je sestavil minister
Kosta Stojanovič, je tako radikalen, za
naše gospodarsko življenje tako po-
memben, da bi ga morala naša javnost
in »Narodno predstavništvo« skrbno in
natančno razmotrivati, preden bi mo-
gel stopiti v življenje. Smotrenost in
upravičenost vsake posamezne postav-
ke bi morala biti v pravni in urejeni dr-
žavi preudarjena in proučena, preden
bi se navalila ta težka bremena na ljud-
stvo. Brez javnega razmotrivanja in
utemeljevanja, ki je najmanjša zahte-
va, katero moremo postaviti finančnemu
ministru, bi drugod nobeden državnik
ne našel moralne moči v sebi, da za-
hteva od državljanov ogromne mili-
jardne svote. Drugod bi finančni mini-
ster nikakor ne hotel na ta način izrab-
ljati svojega posla, smatral bi vtihotap-
ljenje državnih proračunov za nezdrav-
ljivo z demokratizmom in vsemi načeli
političnega postopanja. Take ogromne
odgovornosti bi za nobeno ceno ne ho-
tel vzeti nase. Člani vsake druge vlade
bi pa s strmenjem in začudenjem gle-
dali na ministra, ki jim predlaga v pod-
pis proračun, ki ga parlament še videl
ni. Pri nas gredo pa vlade preko par-
lamenta in preko javnega mnenja kar
z zmigom ramen, kakor bi šlo za naj-
bolj enostavne in umljive stvari na
svetu. Zdi se, kakor da bi se bili go-
spodje v Belgradu domenili, kako bi se
dalo na najbolj sistematičen in premi-
sljen način razburjati naše ljudstvo.
Vse, kar prihaja zadnje čase iz Belgra-
da, je zgrešeno, lahkomišelnost in brez-
glavo. Če bi naši državniki bili malo v
stiku z razpoloženjem širokih ljudskih
plastí, bi se morali sami zdrzniti nad
svojimi ukrepi.

Proračun, ki ga spravljajo sedaj v
veljavo, ima sicer prednost, da dvigne
dohodke države na stopnjo, da bo dr-
žava SHS skoro brez deficitov mogla
voditi svoje gospodarstvo. Če bi se ta
proračun izvedel, bi spadala naša dr-
žava med one redke države, ki se upajo
spraviti po svetovni vojski v ravnovesje
svoje finance. Toda kakor je proračun
sestavljene, se ne bo mogel izve-
sti in ne bo pomenil ozdrav-
ljenja našega gospodarske-
ga življenja. Davki, ki so n. pr. na-
loženi na električno razsvetljavo, so
taki, da pomenijo za Slovenijo propast
električnih naprav. Državne pristojbine
bi bile večje, kakor stroški za razsvet-
ljavo samo. Slovencem bi ne preosta-
jalo drugega, kakor da potržejo s svo-
jih zidov električne žice in opuste vsa-
ko izrabljanje svojega vodnega boga-
stva. Razvoj elektraren, ne katere smo
stavili Slovenci tolike upe, se mora ob-
tati finančni politiki udušiti. Ker se
nikjer ne uporablja toliko elektrike,
kakor na Slovenskem, je davek poleg
tega enostranska, krivična obremenje-

tev Slovenije. Ima pa ta proračun še
celo vrsto postavk, ki nalagajo sloven-
skim in hrvatskim pokrajinam kar
očitno in brez vsekega prikrivanja še
enkrat tako visoke davke kakor Srbiji.
Iz kopice teh krivičnih določb navaja-
mo le en slučaj. Prenosne take, ki se
vrstijo v različne stopnje, so bile že se-
daj različne v Srbiji, Hrvatski, Bosni in
Sloveniji. V Srbiji je znašala najvišja
stopnja 20, v Bosni 22, v Hrvatski 26
odstotkov. Za nove pokrajine povišuje
proračun prenosne pristojbine za 100
odstotkov. Od zemljišča, ki stane v Sr-
biji 100.000 dinarjev, bo treba plačati
20.000 dinarjev ali 80.000 kron pristoj-
bine, medtem ko bo treba plačati za
isto zemljišče izven Srbije po ključu
100.000 enako 400.000 K približno 208.000
kron, to je 12.800 kron več kakor v Sr-
biji. O osebni dohodnini, katera bi se
zvišala pri nas kar na štirikratno vi-
šino, niti ne govorimo.

Ta proračun ima tedaj, poleg svo-
jih dobrih strani, vrhano mero krivic in
nezmisla. In ves ta nezmisel boče pri-
nas uvesti potom absolutizma, brez
vsake javne kritike, brez debate, brez
ozira na ljudsko mnenje in ljudske za-
hteve. Jasno je, da je dr. Korošec pro-
računu odrekal svoj podpis in odklonil
vsako sodelovanje pri vtihotapljenju
tega budžeta. Ravnotako jasno pa je,
da je predsednik demokratske stranke
minister Kukovec proračun podpisal.

Novo izseljevanje v Ameriko.

Izseljevalno vprašanje je eno najbo-
lestnejših, kar jih poznamo v kulturno-
politično-gospodarskem razvoju svoje ož-
je domovine. Tisoči in tisoči močnih fan-
tov, mladih družinskih očetov in zdravih
deklet je s težkim srcem zapuščalo vsako
leto domačo grudo in šlo iskat milejšje uso-
do preko morja v Ameriko. Ni jih gnal po-
hlep po zlatu izpod domače strehe, ki jim
je bila izza detinskih let k srcu prirastla.
Trd boj za vsakdanji kruh in osebni ob-
stanek je gnal naše ljudi v daljno tujino
negotovi bodočnosti nasproti. Kmetске
hiše so bile prenapolnjene, domačije do
skrajnosti razdeljene in razkosane, po
malostevilnih obratih na slovenskem
ozemlju pa se je kopičil tuj kapital, šopi-
rilo se tuje uradništvo, dobivalo kruh in
zaslužek tuje delavstvo. Težko je bilo
vsakomur pri srcu, a ni je bilo izdatne od-
pomoči, ko je imelo vso odločilno moč
brezozirno nemštvo v rokah.

Enkrat samkrat smo zavidali Ameri-
kance: V svetovni vojni. Srečni, ki niso
bili prisiljeni, vojskovali se in prelivati
srčno kri za — tujca. Mislili smo o tem,
blagorovali Amerikance in si sami želeli v
tujino. Toda čim več je bilo krvi, čim bolj
smo trpeli, tem bolj je rastla v nas želja
in volja po samostojni jugoslovanski drža-
vi. Pri kadrih in v fronti, na vlaku in v
krečmah, na cesti in na dopustu doma smo
govorili o njej, revolucionirali ljudi, in po-
srečilo se je. — Svobodno smo zadihali in
se spomnili stotisočev izseljenih bratov v
Ameriki.

Začeli so se vračati. Nekateri so hi-
teli k svojim družinam, druge je gnala či-
sta domovinska ljubezen nazaj, tretji pa
so spoznali, da je tujina vendar le mače-
ha. Šli so domov, da si postavijo hišico,
da kupijo par njiv okrog nje in da žive mir-
no in tiho človeka dostojno življenje. Pri-
hajali so s polnimi kovčki in polnimi de-
narnicami. Med potjo so jih ogoljufali ve-
rižniki z valutami za marsikak tisočak, a
vendar so prinašali vračajoči se Ameri-
kanci visoke svote denarja domov. Števil-
ke so šteli, samo številke in si domisljali
bogastvo. Pozabili pa so na notranjo vred-
nost denarja, ki je tako grozno majhna.
Zato so se uračunali. Obledo so napravili
svojem, popravili orodje in gospodarska
poslopja, potem pa je prišel konec. Ali
jim je pošel denar, ali pa ga ni bilo za na-
kup ene njivice. — Zemlje pa potrebujejo
naši Amerikanci pred vsem, ker so brez
nje. Toda te jim ne proda danes nihče, ker
ima vsakdo raiši blago kot negotov pa-

pirnat denar. In tako stoje danes Ameri-
kanci tam kot pred vojsko. Zemljo bi rad,
pa je ni. In če ni zemlje, ni stalnih dohod-
kov, ni kruha in ni obstanka. Tisoči bodo
skopneli, in spet bo beda tukaj!

Poleg tega pa prihajajo fantje in de-
kleta dan za dnem v Ljubljano in povpra-
šujejo po potnih listih v Ameriko. Tisoči
so!

Ali ni to jaseen dokaz, kakor slabo sto-
jimo? Kdo se bo briga za to, če ne mi
sami! Kje je rešitev? Doma potrebujemo
delavcev vseh vrst, a ti silijo preko morja!
Naj se ob pravem času zganejo merodaj-
ni činitelji, da ne bo prepozno! Dvojno se
izpelje lahko v doglednem času, da se pre-
preči nove izseljeniške nesreče. In sicer:

1. Nemudoma naj se popišejo oni
Amerikanci, ki so se vrnili, ki imajo denar
ter bi radi zemlje, da si zgrade samostoj-
no gospodarstvo. Tem naj se odkazejo
kompleksi v naši južni domovini, ki je do-
ločena za naseljevanje. Ozira naj se vlada
nanje ob reševanju agrarne reforme v pr-
vi vrsti. Razdeljena veleposestva naj do-
be Amerikanci!

2. Takoj naj se uredi kmetško delav-
sko, poselsko in bajtarsko vprašanje!
Ljudem je treba v vasi zagotoviti človeka
dostojno življenje, pa ne bodo silili ven.
Radi, iz srca radi bodo ostali doma.

Ako je pri nas dovolj socialnega ču-
ta in pravega krščanstva, potem bo to lahka
naloga. Na delo! Z.

Franjo Miklavčič:

Pacifiško vprašanje ob koncu svetovne vojske.

Auckland, Nova Zelandija.

Meseca aprila t. l. je bil brodomni ad-
miral viscount Jellicoe, divši poveljnik
angleške vojne mornarice, imenovan za
generalnega guvernerja Nove Zelandije.
Kot je dobro znano, je lord Jellicoe lan-
skega leta na brodu vojne križarice »New
Zealand« obiskal različne angleške kolo-
nije ter se je avgusta in septembra mudil
tudi v tem delu sveta. Na svojem potova-
nju je izdelal načrt o reorganizaciji po-
morske obrambe razsežnih britanskih po-
sesti in naselbin v Tihem oceanu. Admiral
Jellicoe, ki je znan v svoji stroki tudi kot
pisatelj, je v svojem tozadevnem poročilu
predlagal, naj bi na daljnem vzhodu, t. j.
v tihomorskih vodah, Angleška prevzela
75 %, Avstralija 20 % in Nova Zelandija
5 % stroškov za vzdrževanje potrebnega
brodovja, dočim naj bi si mati Britanija,
Kanada in Južna Afrika razdelile med se-
boj izdatke za mornariško obrambo Atlan-
tika. Izza konca svetovne vojske so mnogo
pisali in govorili o veliki važnosti tihom-
orskega vprašanja in poudarjali, da je
po uničenju nemškega brodovja vojno-
mornariško težišče prešlo iz Atlantskega
v Tihí ocean, ki ga na merodajnih mestih
smatrajo kot bodočo zono vojnih nevar-
nosti, ter da bo vsled tega Avstraliji po-
trebna nova orientacija; če je imenovanje
lorda Jellicoe v zvezi s pomorsko obram-
bo britanskih posesti v tem delu sveta, o
tem je danes še prezgodaj ugibati.

Ker poteče v letu 1921 angleško-japo-
nska zvezna pogodba, se je avstralsko in
novozelandsko časopisje v zadnjem času
živahno pečelo z vprašanjem obnovitve te
zveze. Kot znano, se ta pogodba sama od
sebe podaljša, če je ena ali druga stranka
ne odpove leto prej, t. j. leta 1920.

Znani avstralski potovalec in žurna-
list Frank Fox piše v svojih »Pacifiških
Problemih« (Problems of the Pacific), da
angleško-japonski zvezi izza revizije je le-
tu 1911 ni pripisovati posebne važnosti.
Po njegovem mnenju bo ta zveza prej ali
slej izginila, kajti veliki britanski in ja-
ponski načrti glede tihomorskega vpraša-
nja se v nobenem oziru ne vjemajo. Ta
sodba je bila napisana sicer leta 1912 in
od tedaj se je vsled svetovne vojske mar-
sikaj izpremenilo, toda žalibog se ne more
reči, da bi se bil izza te dobe položaj be-
lega plemena v Pacifiku izboljšal. Angle-

* Priobčujemo velenanimiv članek, ki
osvetljuje točno svetovno politični pomen ja-
pansko-angleško-amerikanske politike v Ti-
hem oceanu.

sko-japonska pogodba, ki datira prvotno
iz leta 1902 ter je bila obnovljena leta 1905
in leta 1911, ni bila v Avstraliji nikdar
posebno popularna. Že leta 1901 je avstral-
ski zvezni parlament sklenil postavbo, s ka-
tero je onemogočil priseljevanje »barva-
stih« ljudstev v državo; in dasi se v bese-
dilu revidirane pogodbe iz leta 1911 naha-
ja klavzula, da imajo podaniki obeh vele-
vlasti prost vstop v medsebojno ozemlje,
ni ta določba stopila v veljavo glede Av-
stralije in Nove Zelandije, ker lokalna par-
lamenta teh dveh kolonij nista nikdar
odobrila teh določb. Čeprav so se Japonci
na pariški konferenci z vso silo borili za
priznanje plemenske enakopravnosti med
člani Lige narodov, velikobritanski diplo-
macija kljub temu teh pogojev ni mogla
sprejeti, ker bi javno mnenje v Avstraliji
in Novi Zelandiji ne trpelo priseljevanja
iz Japonske.

Razen tega bi v eventuelnem sporu z
Ameriko Japonska od Angleške ne mogla
pričakovati nobene pomoči, ker ima sled-
nja z Združenimi državami posebno temu
nasprotujočo pogodbo. Jasno je torej, da
sloni angleško-japonska zvezna pogodba
na precej slabi podlagi. V rusko-japonski
vojski in tudi pozneje, dokler je bila car-
ska Rusija še mogočna, so njene določbe
sicer koristile obema strankama, a danes
so se razmere korenito izpremenile.

Kljub temu pa ni verjetno, da bi ta
ali ona stranka pogodbo odpovedala, kajti
mednarodni položaj se še ni zadosti usta-
lil, da bi bilo mogoče začeti z novimi med-
narodnimi kombinacijami. Kljub precej-
šnjemu zabavljanju japonskih časnikov
vsled odklonitve plemenske enakopravno-
sti, sodimo, da bi današnja oficijelna Ja-
panska pogodba še vedno rada obnovila.
Dejstvo, da je odklonila sprejeti dr. Solla
za nemškega poslanika v Tokiu, si more-
mo razlagati le v tem smislu. Glede Ve-
like Britanije bi pa lahko rekli, da če ji
pogodba posebno ne koristi, ji pa tudi na-
ravnost ne škoduje, in vsekakor bi napra-
vilo v javnosti mučen vtis, če bi se po-
noven izraz in zopetna zagotovitev medse-
bojnega prijateljstva — več pa danes po-
godba ne pomeni — naenkrat opustila. Pri-
čakovati je torej, da se bo pogodba obno-
vila z nekaterimi modifikacijami, ki jih
zahteva novi položaj, osobito novousta-
novljena Liga narodov.

Pacifiško vprašanje v bistvu pravza-
prav ni posebno komplicirano. Japonska
vsled naglo naraščajočega prebivalstva
potrebuje ekspanzije in sicer predvsem v
trgovskem in gospodarskem oziru. V to
svrhu ji je na eni strani treba surovin,
na drugi pa novih trgov in odjemalcev
za svojo industrijsko produkcijo. V obeh
ozirih ji nudi pripravo torišče predvsem
Kitajska, ki je sama tako velika kot cela
Evropa. Zato je pač naravno japonsko ge-
slo »Azija Azijatom!« Kakor piše avstral-
sko časopisje, smatrajo nekateri japonski
državniki angleško-japonsko pogodbo za
nekako pooblastilo za »gospodarsko pene-
tracijo« Kitajske, ki je Japoncem morda
le prehodna stopnja do politične nadvlade.
To se je precej jasno pokazalo za časa
svetovne vojske, ko je imela nele Evropa,
ampak tudi Amerika takorekoč vezane ro-
ke. V tej dobi si je Japonska izsilila od Ki-
tajske nebroj najrazličnejših koncesij in
ob koncu vojske je bilo njeno stališče tako
močno, da je glede Šantunga moral odne-
hati celo predsednik Wilson. V gotovem
oziru se Japonska pač lahko izgovarja, da
ni niti boljša, niti slabša kot razne evro-
pejske države, saj si je z njimi celo razde-
lila razne »interesne sfere« po »nebeškem
cesarstvu«. Polagoma bi Evropejce, evro-
pejsko ter ameriško trgovino in sploh belf
vpliv iz teh ozemelj brezdvomno rada iz-
podrinila in napoti so ji tudi razni evro-
pejski uradniki v kitajski službi, med ka-
terimi so najštevilnejši Angleži.

Izrabljanje kitajskih naravnih zakla-
dov je za Japonsko važno nele v trgov-
sko-industrialnem, ampak tudi v voja-
škem smislu. Kitajska ima bogate zaloge
premoga, in ker so si Japonci tu zagoto-
vili kontrolo nad važnimi rudniki, zamo-
rejo izdelovati vse potrebno orožje in gra-
diti vojno brodovje neodvisno od Amerike.
Razen trgovske in gospodarske eks-
panzije Japonska išče seveda tudi priprav-

nega ozemlja za kolonizacijo. Naraščajoče prebivalstvo in naporna borba za obstoj sili japonske državnike, da se ozirajo na vse strani. Koreja je prevzela le četrto milijona naseljenca, Mandžurija 100.000, Šantung je pa kot cela Kitajska že prenapolnjen z domačini. Po Mandžuriji in po Kitajskem japonski naseljenci ne morejo posebno uspešno tekmovali z že itak številnimi domačimi kuli, zato se hrepeneče ozirajo proti jugu in proti vzhodu, proti bogatim deželam, ki so še redko naseljene z belim plemenom. Posebno jih mikla obširni avstralski kontinent, ki je le malo manjši od Evrope, a s svojimi petimi milijoni naseljenca zaostaja za prebivalstvom Velikega Londona ali Velikega Njujorka.

Kitajska šteje približno 200 ljudi na kvadratno miljo, Indija 177, Japonska pa celih 350, dočim Avstralija izkazuje le dva prebivalca na isto povprečno površino. Znatno del avstralske notranjosti je sicer puščava, a tudi Japonska ima precej puste in neobljubene zemlje. Malo je znano tudi, da šteje Nova Zelandija, ki leži vsa v zmernem pasu ter ima povsod dosti padevin, le malo več kot en milijon naseljenca, da je po obsegu tako velika kot Italija! Na Kitajskem znaša samo letni prirastek prebivalstva toliko kot šteje vsa Avstralija ljudi. Sreča za njene koloniste, da so Kitajci tako miroljubni in v organizaciji tako zaostali, drugače bi znala Avstralcem slaba presti.

Japonsko prebivalstvo narašča približno za 600.000 duš na leto, a v Kanadi, Združenih državah, Avstraliji in Novi Zelandiji so jim vrata zaprta. Tako pač za vedno ne bo Slovi Avstraliji je zlasti takozvani Severni Teritorij, ki leži med Zapadno Avstralijo in Kraljičino Deželo (Queensland) sila redko obljuben ter je vsled svoje vročega podnebja Evropejcem neprikladen. Japonci si žele predvsem to ozemlje, a s svojimi strogimi priselniki odredbami izražata Avstralija in Nova Zelandija instinktivno bojazen, da bi izgubili svoj sedanji beli značaj, kajti prebivalstvo se tod množi le zelo počasi in tudi priseljevanje iz stare domovine Velike Britanije je precej maloštevilno.

Z japonskega stališča se stvar sicer vidi drugačna. Avstralija je istotako kot Nova Zelandija postala del belega sveta šele v 19. stoletju. V zgodovinskem oziru so torej belci v tihomorskih ozemljih dokaj bolj tuj element kot takozvano žolto plemo, bodisi da so to že Kitajci ali Japonci. Če operiramo z gesli »Balkan Balkancem«, »Amerika Amerikancem« ali »Azija Azijatoma«, je lahko proglasiti tudi doktrino »Tihomorsko ozemlje Tihomordcem«, t. j. narodom, ki so ob njega obrežjih ali po njega ozemljih bolj avtohtoni kot belo plemo. Če torej premostrimo položaj s tega stališča, nam bo lahko razumljivo, da je dana za prodiranje žoltga plemena proti jugu izredna gonilna sila, ki bo skoraj gotovo prejalistej povzročila spopad s silami, ki čuvajo nad »belo« Avstralijo.

Zunanjemu opazovalcu se zdi, da je prodiranje Japoncev proti jugu precej smotno. Kakor hitro se jim je v svetovni vojski ponudila prilika, so zasedli nemške kolonije v Mikroneziji, Marijanske, Karolinske in Maršalske otoke, in glasom mirovne pogodbe so vsi ti otoki prišli pod japonsko upravo, seveda zaenkrat le pod mandatom Lige narodov, kar pa njihove vrednosti za Japonsko pravzaprav v nobenem oziru ne zmanjša.

Kot piše T. J. Mc Mahon, član Angleške Zemljepisne Družbe, je izza tega časa japonski vpliv po južnem Pacifiku silno narastel. Po svojih novih kolonijah so Japonci dvignili pridelovanje kokosovih orehov, kavčuka, sisalne konoplje, kakaa, kave, tobaka itd. ter tu skoraj docela izpodrinili angleško in avstralsko trgovino. Japonski trgovski vpliv se pozna celo na angleških Gilbertskih in Lagunskih otokih ter se brzo razširja tudi drugod po Tihem morju. Japonci se učijo tukajšnjih jezikov, proučujejo na licu mesta potrebe prebivalcev ter so za »kopro« (posušeno jedro kokosovega oreha), ki je v Pacifiku najvažnejši trgovinski predmet, zgradili celo posebne jadrnice. Japonski izdelki postajajo po Tihem morju vedno bolj znani in s trgovino napreduje tudi japonski vpliv.

Zlasti prebivalci Maršalskih otokov so se zelo hitro oprijeli japonskih idej, japonske obleke, japonskih šeg in navad. V svojem prostem času postane japonski trgovec učitelj ter zna domačinom živahno opisovati mogočnost in slavo svojega cesarstva, zato dobi v vsaki koči poleg japonskih konserv tudi japonske knjige in časopise. Poglavarji nosijo japonsko obleko in japonske čevlje, ženske so si nabavile japonski nakit, japonsko pahljačo in solčnik, lesene japonske sandale ter posnemajo Japone celo v hoji. Japonski trgovci so izredno podjetni, njihovo blago je ceno in prikupljivo in Evropejcem postaja tekmovalje z njimi vsak dan bolj nemogoče.

Tudi japonska trgovina z Avstralijo in Novo Zelandijo je med vojsko seveda zelo narastla ter so tu Japonci znali nadomestiti različne nemške izdelke, toda s kvali-

teto japonskega blaga tukajšnji odjemalci niso nič kaj posebno zadovoljni. Japonci so dobri posnemalci in neki humoristi pripoveduje, da je naročil na Japonskem gotov izdelek, ki je prej prihajal iz Nemčije. Blago je došlo natančno po naročilu in celo znamka »Made in Germany« je bila dobesedno posneta!

Izredno močno pozicijo so si Japonci zagotovili posebno na Havajskem otočju, kjer zavzemajo med 230.000 prebivalci otoka približno polovico prebivalstva. Ker se nahaja tam okoli 20.000 Kitajcev in ker tudi tu, podobno kot po ostali Oceaniji, prvotni otočani izumirajo, bo v bližnji bodočnosti žolto plemo preplavilo celo otočje. V slučaju vojske z »deželo vzhajajočega solnca« bi bili japonski naseljenci bržkone precej nevarni in bodočnost bo pokazala, je-li bodo Združene države v sporazumu z drugimi v Pacifiku interesiranimi silami znale zajeziti napredovanje takozvane »žolte nevarnosti«.

Japonci se dobe v večjem ali manjšem številu tudi po drugih tihomorskih otokih, zlasti v Novi Kaledoniji, in v zadnjem času so se posebno jeli zanimati za Nove Hebride, ki so kot stare pod zajedniško upravo Francoske in Angleške. Japonci se naseljujejo zlasti v francoskem delu, kar mislijo, da bodo francoske pravice do tega otočja v prihodnosti morda mogli odkupiti.

Z avstralskim mandatom nad prejšnjimi nemškimi posesti v Melaneziji Japonci niso nič kaj posebno zadovoljni, ker se boje, da ne bi pod avstralsko upravo imeli po teh otokih celo manj ugodnosti kot pod prejšnjim nemškim gospodstvom, kar bi bilo pač malo čudno, če pomislimo, da so vsaj v Pacifiku Japonci precej pripomogli do zmage zaveznikov.

Kot torej vidimo, ima japonsko prodiranje proti jugu zaenkrat trgovinsko-gospodarski in kolonizacijski značaj, koder se slednji more uveljavljati. Pridobitev Maršalskih in Karolinskih otokov ter ostalih nemških kolonij na severu ravniaka je tudi v strateškem oziru velikega pomena, kajti čitali smo, da se n. pr. na Maršalskih otokih dobijo luke, v katerih bi našlo zavetje največje brodovje sveta. Tudi Japonci te kraje menda že proučujejo glede eventualne uporabe za baze podmorskih čolnov. Določbe v mandatih Lige narodov, da se prejšnje nemške posesti ne smejo utrditi, oziroma uporabljati v vojaške svrhe, nimajo nobenega pomena. Zato nismo nikakor presenečeni, ko čitamo v časnikih, da je na nekem misijonskem zborovanju v Wellingtonu (glavem mestu Nove Zelandije) anglikanski škof za Melanezijo poudarjal povečano važnost svojega okrožja, kajti po njegovem zadržu namerava tudi Velika Britanija zgraditi na Salomonskih otokih dve važni pomorski bazi.

Ker so Japonci zasedli severno Polinezijo, so Amerikancem za slučaj vojske takorekoč onemogočili zvezo med Filipini in Havajskimi otoki in obranitev Filipinov se vsled tega v bodočnosti mora opirati na angleški bazi Hongkong in Singapur. Na ta način se učvrsti tisti docela neformalni sporazum med Veliko Britanijo in Združenimi državami, čigar bistvo obstoji v tem, da je treba Avstralijo ohraniti belo ter v Pacifiku zavarovati vpliv belega plemena. To tendenco je čisto jasno izrazil obisk ameriškega brodovja v Aucklandu pred približno enajstimi leti. Amerika ima seveda poleg tega nele v Pacifiku, temveč posebno še na Kitajskem važne trgovinske interese. Iz obeh navedenih vzrokov se zavlačuje proglašenje neodvisnosti Filipinov, ker v razsodnih krogih prevladuje mnenje, da bi Filipinci neodvisnosti ne mogli dolgo ohraniti ter bi le prehitro došli pod japonski vpliv, posebno še sedaj, ko so na severu in vzhodu obkroženi od japonskih posesti. Ameriški časniki ne pozabljajo naglašati, da imajo Japonci na Filipinih že danes v rokah važne nasade konoplje in sladkornega trsta in jim vsled tega lokalna zakonodaja izkuša omejiti pravice do prostega nakupa zemlje. Hearstov »New York American« je pisal maja 1. 1919, da bi z osvojitvijo Filipinov Japonska završila verigo otokov ob vzhodno-azijskem obrežju ter na ta način absolutno dominirala Azijo, daljni vzhod in zapadni del Pacifika, torej skoraj polovica sveta. Na Formozu lahko koncentrirajo poljubno množino vojaštva in od tod do Filipinov je le dva dni pomorske vožnje.

V pacifiškem vprašanju gre za boj med vplivom belega in žoltga plemena. V kolikor moremo danes soditi, se bo ta boj odločil ob vzhodno-azijski obali, najbrže na Kitajskem. Ako se Japoncem posreči ustvariti v eni ali drugi obliki podlago za kooperacije med Kitajsko in Japonsko pod geslom »Azija Azijatoma«, je v tem delu sveta zapečaten usoda belega plemena in Avstralija, ki je šele v 19. stoletju postala bel svet, bi se znala tekom stoletja izpremeniti v državo žoltga plemena. Japonci bi zavladali v Pacifiku, vzbudili Indijo ter morda na ta način porušili veliko britansko cesarstvo.

Indijsko vprašanje je namreč bistve-

no zvezano s pacifiškim. Po tihomorskem ozemlju je raztresenih tudi nekaj Indijcev in posebno močna je njihova kolonija na Fidžijskih otokih, kamor so jih iz njihove stare domovine ob Gangu in Bramaputri privedli Angleži kot delavce na plantažah sladkornega trsta. Dobri poznavalci sodijo, da bodo v dvajsetih letih Indijci po številu prekosili prvotne Fidžijance in pozneje utegne to otočje postati mala Indija v Tihem morju. V slučaju vojske bi Indijci seveda simpatizirali z Japonsko, kajti dobro je znano, da ima indijsko narodno gibanje dobre zveze z »deželo vzhajajočega solnca«, ki zna postati bolj nevarna kot boljševisko gibanje. Znani indijski pesnik in filozof Rabindranath Tagore je bil med svetovno vojsko osebno na Japonskem in pozneje v Ameriki ter je menda proučeval teren. Oficialno seveda ni dobil nobene pomoči, toda že obisk sam je dosti značilen. Tagore kot eden indijskih narodnih voditeljev veruje, da ima Japonske na vzhodu izvršiti veliko nalogo, saj pravi v svojem delu o »nacionalizmu« (Nationalism), da je Japonska kot prva stopila na dan, prodira skozi zapreke, katere nastavlja Evropa vzhodnim narodom ter da je na ta način vlija novo upanje v srce azijskih narodov.

Kot smo torej rekli, se boj za Pacifik vrši ob vzhodno-azijski obali. Če sprejmemo to teorijo, moramo smatrati japonsko penetracijo Kitajske in Šantunga, trajno okupacijo Koreje ter najnovejše prodiranje v Poamurju, v Mongoliji in Mandžuriji le za dobro preudarjene stopnje japonske politike, ki se bodo morda kruto masčevale nad potomci tistih ljudi, ki menda danes na daljnem vzhodu dovoljujejo Japonski večalimanj proste roke. V njujorški reviji »World's Work« (junij, 1919) smo čitali, da je bivši francoski ministrski predsednik Clémenceau vprašal japonskega poslanika Činde, pod katerimi pogoji bi bila Japonska pripravljena zatreči boljševisko gibanje na Ruskem, in premeteni japonski diplomat je začel govoriti o koncesijah v francoski Indo-Kini. Tu zopet vidimo, da smatrajo Japonci zasedenje važnih točk ob vzhodno-azijski obali kot enega najvažnejših pogojev za razvoj svoje oblasti. Clémenceau jim je bil zaenkrat pripravljen dati koncesije le v Sibiriji. Morda je to vzrok, da nimajo japonski vojski pri prodiranju v vzhodno Sibirijo nikjer diplomatskih ovir. Gre se seveda le za ozemlje, ki je več ali manj prepojeno z boljševiskimi idejami, in če se Japoncem tu ali pa morda na Kitajskem da odškodnina, bi se začasno njih stremljenje na jug omejilo. Kaj se bo zgodilo pozneje, o tem je težko prerokovati. S precejšnjo gotovostjo bi lahko rekli, da je vsaka točka ob vzhodno-azijski obali, ki jo zasede Japonska, nov žebelj v rakev bele Avstralije.

To nekako čutilo beli diplomatje ter se na skrivnem vesele bojkota japonskega blaga v »nebeškem cesarstvu«. Tudi se sicer po tihomorskem ozemlju opaža, da so Kitajci bolj dobrodošli kot Japonci, ker so pač v modernem smislu manj napredovali ter so vsled tega manj nevarni.

Ako celo vprašanje presojava s cinčnega stališča — in pariška konferenca je pokazala, da se je mednarodna politika v cinčnem zelo razvila — bi bilo treba priznati, da je danes, ko smo se Evropejci v medsebojnem boju toliko oslabili, nadoblast belega plemena v bližnjem in daljnem orientu mogoča le, če več ali manj odkrito netimo nasprotja med raznimi vzhodnimi narodi. Vprašanje je le, kdaj bodo razna orientalska ljudstva, ki se marsikod opirajo na starodavno kulturo, izpregledala. Mr. H. M. Hyndman v svojem delu »Vzbujenje Azije« (The Awakening of Asia) misli, da bo vpliv belega plemena na vzhodu jel ginevati, zlasti če pomislimo, v kako kratkem času se je Japonska dvignila na moderno višino. Pesimističen je v tem oziru tudi italijanski misijonarški škof Giuseppe Tacconi — docela nepristranska osebnost — ki deluje v provinci Honan na Kitajskem. Po njegovem mnenju umetno skrupcana Liga Narodov, kot jo je zapustila pariška konferenca, ne bo obstala, ker se ne oslanja na samoodlobo narodov. Razni vzhodni narodi se vedno bolj izobrazujejo in oprijemajo modernih idej. Narodna zavest tudi pri njih vedno bolj narašča, zato bodo vedno glasneje zahtevali, da se jim na podlagi samoodločbe da prostost in pravica ustvarjati si lastno politično in gospodarsko življenje. Ti narodi se utegnejo združiti z nezadovoljnimi, od pariške konference razočarani plemeni, in morebiti zna že v enem desetletju izbruhniti nova vojska, ki bo še grozovitejša od ravnokar minule. Človeštvu se torej ne obeta ravno vabljiva bodočnost, če se vodilni svetovni politiki in diplomatje še v zadnjem trenutku ne streznejo in zavedo, da je trajen mir mogoče ustvariti le na podlagi naravnega prava in krščanske pravilnosti.

Prispevajte za Škrabčev spomenik!

Kraljevina SHS.

Dr. Korošec obohel.

Belgrad, 26. avgusta. Vsled silnih naporov, ki mu jih je nalagala služba prometa ministra, je dr. Korošec že pred dalj časom obohel na hudi srčni hibi. Vkljub temu je svojo službo vršil dalje. Zadnje dni ga pa je nova bolezen vrgla na bolniško posteljo. Zdravniki še niso na jasnem, je li to tifus ali malarija. Dr. Korošec leži sedaj v Belgradu težko bolan, ne da bi se mogel udeleževati političnega življenja in delovanja. S tem spravljajo v zvezo vesti o njegovem odstopu.

Za vojaško konvencijo proti Rusiji.

LDU Dunaj, 27. avgusta. »Mittagspost« poroča: General Joffre si prizadeva ustvariti vojaško konvencijo med Madžarsko, Rumunsko in Jugoslavijo, da bi s poljsko armado združen zadal Rusiji odločen udar.

Ententa in jadransko vprašanje.

LDU Dunaj, 27. avgusta. »Mittagspost« javlja iz Lugana: Pri sestanku Lloyd Georgea in Giolittija v Lucernu se je razpravljalo tudi o jadranskem vprašanju. Lloyd George vztraja na stališču, da ne bo v jadranskem vprašanju storil nobenih korakov, marveč prepusti rešitev Italiji in Jugoslaviji. Zavezniki morejo zastopati le stališče londonskega dogovora napram Italiji.

Neodvisna Reka.

LDU Dunaj, 27. avgusta. Opoldanski listi poročajo iz Trsta: Reška delegacija je odpotovala v Rim, da naznani nameravano izjavo neodvisnosti.

Češko-slovaška.

Izvoz češkega sladkorja.

LDU Dunaj, 27. avgusta. Meseca julija je Češkoslovaška izvozila 163.116 met. stotov sladkorja, in sicer v Avstrijo 87.510, v Francijo 59.250, v Nemčijo 6650, v Jugoslavijo 2792, v Rumunijo 2450, v Italijo 1786, ostali del pa na Poljsko, v Bolgarijo in Ameriko.

Boji med Rusi in Poljaki.

Poljsko poročilo.

LDU Varšava, 27. avgusta. (DKU) Poljska brzojavna agencija poroča: Frontno poročilo z dne 26. t. m.: V odseku I. in V. armade položaj neizpremenjen. Dne 25. avgusta so naše čete zasedle Grajevo. Na južni fronti vzhodno od Lvova ljuti boji pri Zadvorzu.

Pogajanja z Rusi.

LDU London, 27. avgusta. (Brezlično.) Uradno se objavlja, da je odgovorna nota sovjetske vlade na Balfourjevo noto dospela sinoči v London. Sovjetska vlada izjavlja, da bo svoji želji po svetovni mmiru zapostavila vse drugo in da bo zaradi tega umaknila pogoje, po katerih naj bi Poljska preskrbela orožje in streliva za 200.000 delavcev.

LDU London, 26. avgusta. (DKU — Reuter.) Ko je sovjetska vlada obvestila angleški kabinet o tem, da odobrava umaknitev pogoja glede ustanovitve iz delavcev sestavljene milice, je sekcijski odbor delavstva zahteval od angleške vlade, naj naznani pogoje, s katerimi bi bila pripravljena, skleniti z Rusijo mir. Tudi sovjetska vlada je bila pozvana naznaniti svoje pogoje.

Prodiranje generala Wrangla.

LDU Carigrad, 26. avgusta. (DKU — Havas.) Po zadnjem vojnem poročilu so čete generala Wrangla zasedle Rajevsk in železniško postajo Timoševo. Južna armada je na severu province Tavrije izvojevala veliko zmago in ujela mnogo mož ter pridobila bogat plen.

Litvini zasedli Vilno.

LDU London, 26. avgusta. (DunKU — Wolff) »Times« javljajo iz Kovna, da so litvinske čete zasedle Vilno. Letška vlada je obvestila o tem moskovsko vlado, češ da je bilo iz vojaških razlogov potrebno, da se prepreči, da bi Vilna padla Poljakom v roke.

Neodvisnost Gdanskega.

LDU Gdansk, 27. avgusta. (Dun. KU) Na današnji seji mestnega sveta je poudaril višji komisar sir Reginald Tower, da Gdansk še ni svobodno mesto in da nima pravice govoriti o nevtralnosti. Grajal je prepričanje prevažanja streliva in poljskih povratnikov in izjavil, da Gdansk nikakor ni spoštovalo določb mirovne pogodbe in dogovora z dne 22. aprila. Mesto mora prevzeti stroške posadke, izpraznitve poslopij itd. Predsednik mestnega sveta nadžupan Sam je odvrnil, da izjava nevtralnosti ne vsebuje nobenega prestopa kompetence ustavotvorne skupščine in da pasivno postopanje delavcev ni zagra-

šilo nobenega kršenja nevtralnosti. Ustavotvorna skupščina je storila svoj sklep po logičnih prevdarih, ne iz sovražnosti proti Poljakom, marveč želeč domovino obvarovati vojne.

LDU Pariz, 26. avgusta. DKU — (Havas.) »Temps« poroča iz Londona, da bodo britanske vojne ladje poslali v Gdansk, da se ojačijo ondote čete.

Izgredi v Šleziji.

LDU Vratislava, 26. avgusta. (DKU — Wolff.) Po shodu, na katerem so govorili begunci iz Gorenje Šlezije, je vdrlo več mladih ljudi v poljski konzulat in razdejalo pohištvo. V pravtako ogroženem hotelu »Fürstenhofu«, sedežu medzvezniške komisije, je naglo dospelo redarstvo preprečilo izgrede. Tolpa je nato hitela k francoskemu konzulatu, opustošila prostore in pometala akte na cesto. Tamkaj postavljena varnostna straža ni bila dovolj močna za nenadni napad. In šele ko so dospela ojačenja, se je posrečilo obvarovati konzulat nadaljnjega razdejavanja. Nemiri v večernih urah so kazali deloma izrazit antisemitski značaj.

Italija.

Konferenca v Lucernu — uspešna za Italijo.

LDU Dunaj, 27. avgusta. Švicarska brzojavna agentura javlja iz Berna: Član parlamenta Livio Tovini, ki se je z Giolittijem mudil v Lucernu, se je izrazil o konferenci med Lloyd Georgem in Giolittijem: Giolitti je v notranji kakor tudi v zunanji politiki uvedel izredno srečno uresničenje svojih smotrov v Lucernu.

Za Škrabčev spomenik

Podružnica S. D. Z. za ribniški okraj si je lansko leto postavila za svoje glavno delo in nalogo, da postavi našemu učnjaku, svetovnoznanimu kulturnemu delavcu — slavistu — P. Stanislavu Škrabcu dostojen spomenik s tem, da v njegovo rojstno hišo v Hrovači pri Ribnici vzida spominsko ploščo.

Prevzela je s tem veleležavno nalogo, katero naj bi izvršila letos ob velikih počitnicah. Sestavil se je v to svrhu odbor za Škrabčev spomenik, ki ima namen, zbirati denarna sredstva, napraviti podoben načrt in dano mu nalogo izvršiti v najkrajšem času.

Spominska plošča je že popolnoma izdelana in se vzida v prvih dneh meseca septembra.

V trdnem prepričanju, da se bo jugoslovanska javnost odzvala tej nameri in z denarnimi sredstvi izdatno prisločila na pomoč, je odbor sklenil, da, še predno nabereмо za to potreben denar, se delo poveri našemu bližnjemu rojaku umetniku g. Kralju Fr., ki je kot akademični slikar in kipar že dobro znan slovenski javnosti. Napravil je tri osnutke in smo se potem za enega najboljšega odločili. Plošča iz nabrežinskega marmorja je visoka 120 cm in temu primerno široka, je torej relief z doprso sliko v naravnih velikostih, ki ima spodaj primeren napis. Tudi napis je umetniški, čisto nekaj posebnega, novega; prav lepo se prilega ostali plošči, umetniško izklesane črke so kakor okrasek k celi sliki.

Spomenik bo stal okoli 20.000 kron.

Odkritje spominske plošče se bo vršilo v sredi meseca septembra letošnjega leta, ako bo odbor imel zadostnih denarnih prispevkov.

Ker pa imamo za pokritje stroškov še razmeroma malo denarja, se podpisani odbor ponovno obrača na vso jugoslovansko javnost; mnogim so bili razposlani oklici s priloženo pošto nakaznico, a dosedaj se jih je le še malo odzvalo, tistim pa, ki ste se odzvali, najlepša hvala!

— »Moje upanje je naše slovensko ljudstvo, ki si ne bo dalo spakedrati svojega jezika.« — »Cvetje«, XX. 86. — je zapisal rajni p. Stanislav Škrabec.

Odbor za Škrabčev spomenik upa, da moža, ki se je toliko žrtvoval za povzdigo slovenskega jezika in nam na platnicah v Cvetju nakopičil toliko dragocenega blaga, tudi njegovi rojaki — Jugoslovani — ne bodo pozabili.

Počastimo spomin našega P. Stanislava Škrabca! Vsi prispevki naj se pošiljajo na »odbor za Škrabčev spomenik« v Ribnici, Dolenjsko.

Odbor.

Politične novice.

— Namišljeno preganjanje. Ta huda duševna bolezen je izbruhnila med člankarji »Slov. Naroda«. Notice o preganjanju »Sokolstva« se kopičijo z brezumno naglico. Od trdopolne reklame za sokolsko veselico v Mariboru

izmučeni možgani so izsledili preganjanje celo v vojnem ministertvu, ki je dalo poklicati starostu Sokola dr. Vl. Serneca na orožno vajo. Tako je ogrožen Sokolski zlet v Maribor, Sokolska ideja, cela Jugoslavija, krivi pa so »klerikalci«. Pričakujemo v kratkem uvodnik v »Slov. Narodu«, da je vreme, zapeljano po »klerikalcih«, postalo deževno in tako onemogočilo uspeh sokolske veselice.

— »Kdo je kriv?« Včeraj je priobčil »Slov. Narod« razburjen uvodnik z naslovom »Kdo je kriv«, v katerem obelodanuje besede, ki jih je baje govoril konzistorijalni svetnik Janez Kalan v neki propovedi 18. julija 1920. V tej propovedi da je gosp. Kalan označil Sokole za nositelje svobodomiselnosti in brezverstva, za sovražnike Cerkve in duhovništva. Te besede imenuje »Narod« »laž in obrekovanje«. Da »Slovenskemu Narodu« pripomemo k zopetnemu duševnemu ravovesju, mu navajamo nekaj stavkov, ki jih je napisalo centralno glasilo Sokolstva »Vestnik Sokolski« v št. 9. z dne 6. maja 1920 v članku: »Beseda k Sokolstvu«. Odstavek, ki naj si ga »Slovenski Narod« dobro vtisne v spomin, se glasi: »Mi sploh ne vzdržujemo načela, da nismo proti veri... Čehi, ki poznamo svojo zgodovino, ki smo demokracije, republikanci, smo in moramo biti proti veri. Smo skratka in moramo biti proti katolicizmu, četudi smo premnogi dozdevno njegovi pripadniki, in je treba, da to enkrat odkrito, glasno, izrecno in za resnico izjavimo. Bratje in sestre, ne motite se! Končno se začnemo obračun z Rimom. Verujem, da zagrmí kar naprej od vseh strani, naravnost in odkrito sokolsko geslo: Sokol ne more biti podložnik Rima. Sokol vedno naprej, v vsakem izpopolnjevanju, v vsakem zboljšanju in vsakem napredku, in torej tudi: naprej, proč od Rima!« Želeli bi od »Slov. Naroda«, da nam nekoliko potolmači te lepe besede. Naj nam pove, kdo se laže: konzistorijalni svetnik Kalan, ki trdi, da so Sokoli sovražniki vere, ali pa »Slovenski Narod«, ki to kratkomalo taji. Ali je to sokolska značajnost, sokolska odkritost, sokolski pogum? Zagotavljamo ga, da bi bila njegova naloga bolj čestita, ko bi tudi on imel toliko močnatosti, kakor jo imajo njegovi »bratje« na Češkem.

Občni zbor

»Duhovn. podpornega društva« za ljubljansko škofijo

bo dne 9. sept. 1920 ob polu 9. uri v knjižni dvorani Jugoslovanske tiskarne.

Spored:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo tajnika.
3. Volitve.
4. Slučajnosti.

Koroške novice.

k Stavka mizarjskih pomočnikov v Celovcu. V Celovcu so te dni stavkali mizarjski pomočniki. Stavka se je končala na ta način, da so se pomočniki izselili v Jugoslavijo. Da, da — Austria est in orbe ultima.

Štajerske novice.

š Železnica Maribor—Murska Sobota. Z izgubo Radgone je naša država izgubila direktno zvezo Maribora in okolice s pokrajinami v Prekmurju. Nemška Avstrija je sicer v smislu St. Germainске pogodbe dolžna dopustiti neoviran promet po železnici Špilje—Radgona, ki teče večinoma po nemškem ozemlju. Toda ne smemo si prikrivati, da je to razmerje nenaravno in da v slučaju vojne nevarnosti lahko postane usodepolno za celo Prekmurje. Vsaka država mora stremeti za tem, da ustvari v vseh svojih pokrajinah čim najugodnejše prometne zveze, ki so predpogoj za vsak gospodarski napredek. To mora storiti v prvi vrsti iz gospodarskih ozirov. Ugodne prometne zveze, zlasti železnice so za državo kakor žile za človeško telo. Po teh žilah se vrši velikanski proces izmenjave blaga v državi. Ako ta proces ne funkcionira, ako so prometne zveze slabe, je celo država in privatno gospodarstvo slabo. Država s slabimi prometnimi zvezami je obsojena v gospodarsko stagnacijo. Ne smemo prezreti tudi strateških ozirov. Ideja večnega miru je še vedno samo ideja. Namesto pravice in resnice še vlada na svetu moč in nasilje. Najboljši dokaz za to so sklepi pariške mirovne konference, ki je zlasti nam Jugoslovanom povzročila toliko novih krivic, ki je pogazila evangelij prave svobode in enakopravnosti narodov in ki ureja svet po starih makiavelistič-

nih načelih spletk, laži in nasilja. S temi dejstvi mora računati tudi naša mlada jugoslovanska država. Ravno iz strateških ozirov pa je železniška zveza Maribor—Sv. Lenart—Murska Sobota vitalnega pomena za našo državo. V slučaju vojne nevarnosti z Nemško Avstrijo in Mažarsko bi bil velik del Prekmurja in sosednjih obmejnih krajev brez vsake železniške zveze. To bi imelo nedogledne posledice za obrambo naše severne meje. Za gradnjo železnice so v prvi vrsti odločilni računi o rentabiliteti. Naj se že zida železnica kot državna ali privatna, zajamčena mora biti njena rentabiliteta, ki je odvisna v prvi vrsti od množine in hitrosti blagovnega prometa. Splošno znano je, da osebni promet ne krije obratnih stroškov železnice, ampak samo tovarni promet. Gospodarske razmere v krajih, po katerih bi tekla železnica Maribor—Sv. Lenart—Murska Sobota, pa so tako ugodne, da ni nobenega dvoma, da bi blagovni promet zajamčil rentabiliteto te proge. Ti kraji so izredno bogati. Za izvoz pridejo v poštev ogromne zaloge kmetijskih pridelkov (žita, sadja, vina, živine) v Prekmurju, v okrajih Ljutomer, Gornja Radgona, Sv. Lenart, Ptuj in Maribor. Čisto gotovo je, da bi bila zajamčena rentabiliteta te proge in da bi se moralo polagoma misliti tudi na gradnjo železnice Gornja Radgona—Sv. Lenart—Ptuj. Zavedamo se, da nameravane železnice ne bo mogoče zgraditi v prvih letih. Država nima denarja. Veliki akcijski kapital pa se raje investira v drugih gospodarskih panogah, ki nesejo več dobička. Vendar je treba že sedaj sprožiti misel, da se vrše vsaj predpriprave za gradnjo bodoče železnice Maribor—Sv. Lenart—Murska Sobota. Treba je zbuditi zanimanje za to akcijo med interesenti in na odločilnih državnih mestih. V to svrhu je svet trške občine Sv. Lenart v svoji seji dne 9. avgusta 1920 soglasno sklenil sklicati na dan 26. septembra 1920 dop. ob 11. uri zborovanje interesentov v društveni dvorani gostilne pri Arnuhu pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, da se določi program za to akcijo. Vabimo široko javnost in zlasti časopisje, da širi zanimanje za to akcijo.

š Dobrna. V tukajšnjem Gledališkem domu se vzpizori v torek in četrtek ob 8. uri zvečer in v nedeljo ob 4. uri popoldne krasna drama v štirih dejanjih »Zloba in zvestoba« iz trubadurskih časov. Ker je kostume za to igro posodil gospod Danilo, član kr. gledališča v Ljubljani, obeta biti ta drama najlepše delo v letošnji seziji.

š Tobačni trafik v Rajhenburgu št. 18 in 97 sta do 20. septembra 1920 potom javnega natečaja razpisani. Enoletni kosmati dobiček je znašal 14.613 K. Položiti se mora predno se ponudba izroči 1400 K jamščine.

š Bela svinja vredna 1200 K je bila ukradena posestniku Jožefu Fidlerju v Hotunjah pri Ponikvah.

š Vlom v Nadolu. Skozi kuhinjska vrata je bilo vlomljeno pri Tereziji Gorjup v Nadolu pri Ptuj. Vlomilci so Gorjupovo oškodovali za 560 K.

Zahvala.

Tem potom se pristrčno zahvaljujem za nepričakovani sprejem ki so mi ga priredili stari prijatelji ob moji vrnitvi v domovino, prav posebno pa Zvezi Orlov, katoliškim akademikom in krščanskodemokratskemu delavstvu. Prav globoko pa me je razveselila brzojavna čestitka mojega najiskrenejšega dobrotnika, kateri mi je bil duševni voditelj, pomočnik in tolažnik in kateri se me je spominjal tudi, ko sem taval po tujini, prečastitega g. knezofoka dr. A. Jegliča, mojega drugega prijatelja univerzitetnega profesorja dr. Lukmana, gospoda župnika Nikolaja Stazinskega in gospoda Ivana Dežmana, tovariša iz tiskarne. Vsem pa, ki so me osebno pozdravili: Bog povrni! — Franc Terseglav.

Dnevne novice.

— Glede veselilnega davka. (LDU) Z naredbo delegacije ministrstva financ z dne 14. maja 1920, št. B II 531/6 (Uradni list št. 60/219) se je pod točko 1. določilo, da je prošnje za oprostitev od takse na vstopnice (državni veselilni davek) vložiti pri organu, kateremu je naznaniti prireditelj in ki naj jih potem službenim pottom predloži ministrstvu za finance. Kdaj je vložiti te prošnje, ni določeno v t. zv. zakonu, niti v »Pravilniku«. Finančno ministrstvo je pa v zadnjem času več prošinj za oprostitev, ki so bile v zmislu citirane naredbe delegacije vložene na pravem mestu in pred prirediteljo, zavrnilo, češ, da so ji še le po prireditvi dospole v ministrstvo. Ker se vlagajo prošnje dostikrat zadnji trenutek in delegacija naravno ne more prevzeti nobene odgovornosti, da bi vsako še »pravočasno« spravila naprej, ker dalje delegacija v lastnem delokrogu ne more določiti peremptoričnega roka, do katerega naj bodo prošnje vložene, je uvodoma omenjena naredba ne-

vzdržljiva in se je razveljavila. Prireditelji se torej opozarjajo, da naj se pošiljajo v prihodnje dotične prošnje naravnost na »Ministrstvo financija, generalna direkcija posrednih poreza« v Belgrad, to pa tako pravočasno, da pridejo tje, še predno se vrši prireditelj. Prošnjam je priložiti potrdila pristojnih oblastev, da se zabave itd. prireajo zares v namene, ki oprostitev po tarif. post. 99 a srbskega zakona o takсах (glej Uradni List št. 48/170 ex 1920) opravičujejo.

— Slovenski zdravniki za medicinsko fakulteto v Ljubljani. Na občnem zboru »Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani« dne 22. avgusta 1920 zbrani zdravniki so sprejeli sledeče resolucije: I. Slovenski zdravniki zahtevajo od vlade, da predloži narodnemu predstavništvu v Belgradu nemudoma zakonski načrt, s katerim se pri medicinski fakulteti v Ljubljani, ki je bila 23. julija 1919, uzakonjena s štirimi semestri, ustanovi še nadaljnjih šest semestrov, tako da bo fakulteta celotna in popolna. — II. Slovenski zdravniki zahtevajo od vlade, da nakaže medicinski fakulteti v Ljubljani čim najhitreje vse potrebne kredite za izvršitev zgradb in preuredb, ki jih zahteva udeležitev fakultete, kakor tudi za namestitve vseh potrebnih učnih in pomožnih sil. — III. Slovenski zdravniki zahtevajo od vlade, da nakaže medicinski fakulteti v Ljubljani nemudoma ves kredit, ki je potreben za gradnjo anatomskega instituta na prostoru splošne bolnice v Ljubljani, in, ki je bil, kakor se čuje — pomotoma črtan v že dovoljenem proračunu za leto 1920—21. Gradnja instituta je že v delu; brez kredita pa bi moralo gradbeno ravateljstvo v Ljubljani delo nemudoma zopet ustaviti. — IV. Slovenski zdravniki zahtevajo od vlade, da nemudoma imenuje za profesorja fiziologije na medicinski fakulteti v Ljubljani Rikarda Buryana, ki ga je univerzitetni svet vseučilišča v Ljubljani že pomladi letošnjega leta enoglasno predlagal v imenovanje, če trdi gospod minister za prosveto, da se Rikard Boryan ne poteza za stolicu fiziologije na ljubljanski fakulteti, saj ima isti gospod minister v svoji miznici predlog za imenovanje in se je on sam pogajal z Rikardom Buryanom, da naj bi predaval na ljubljanski fakulteti fiziologijo v francoščini mesto v nemščini, ker da ga drugače ne more imenovati. Slovenski zdravniki mislijo, da je popolnoma vseeno, v kakšnem jeziku predava v prvih semestrih fiziolog ljubljanske fakultete, ker se je itak zavezal, da se čimprej priuči slovenščini in da začne čimprej predavati v slovenščini. Slovenski zdravniki vidijo v nastopu gospoda ministra sovražen naskok na našo mlado fakulteto, ki potrebuje fiziologa brezpogojno že to jesen za svoj tretji semester, med tem ko ga bo potrebovala belgrajska fakulteta, za katero hoče gospod minister pridobiti Rikarda Buryana, šele v jeseni prihodnjega leta, ker odvarja letos komaj svoj prvi tečaj.

— Za Borštnikov in Verovškov spomenik so dosedaj prispevali razni darovalci skupaj 6160 kron. Nadaljne darove sprejema Udruženje gled. igralcev, odbor Ljubljana.

— Državne štipendije za študiranje na visokih šolah v inozemstvu. Po naredbi ministrskega sveta št. 2045 bo prejemale v bodočem študijskem letu 40 dijakov državne štipendije za študiranje v inozemstvu. Prosilci naj vložijo prošnje do 5. septembra pri Univerzitetnem Svetu v Ljubljani. Prošnji je priložiti: Zrelostno izpričevalo ali indeks, kolokvijska izpričevala, ubožni list, kratak curriculum vitae z ozirom dosedanjih študij. Prosilci morejo biti le oni slušatelji, ki so bili v preteklem študijskem letu inkskribirani na ljubljanski univerzi.

— Invalidom! Invalidi, kateri potrebujejo popravilo ali napravo protez, naj se obračajo vedno le pisмено na vodstvo državnih proteznih delavnic za Slovenijo v Ljubljani, nakar se jim vpošlje pozivnica s potnim listom, ki opravičuje kreditirano vožnjo. Vsako prošnjo je po pristojnem županstvu potrditi, da je prosilec res vojni invalid. — Vodstvo državnih proteznih delavnic za Slovenijo v Ljubljani.

— Iz Bele Krajine. Rokovnjači so vlomili včumnato Gregorja Čadoniča v viniški okolici in ukradli denarja v vrednosti 6035 kron.

— Tatvina. Dne 18. t. m. po noči je bil gostilničarju Matiji Dolencu na Praprotnem pri Škofji Loki, po domače Kazinarju, ukraden voz (gare) in plahta, 5 m dolga in 3 m široka. To je v kratkem času že druga tatvina pri imenovanem posestniku. Kdor pride tatvini na sled, da se ukradeno vrne, dobi 400 K nagrade od g. Dolenca.

— Prostovoljno gasilno društvo v Kamni gorici priredi vrtno veselico pri g. županu Kapusu dne 29. avgusta 1920 ob 4. uri popoldne z igro: »Županova Micka«, srečkanjem in prosto zabavo. Čisti dobiček je namenjen za nabavo delavne obleke gasilcem. K obilni udeležbi vabi odbor. V slučaju slabega vremena, se vrši veselica teden pozneje.

— **Javno nadzorstvo nad ječami.** Češkoslovaški justični minister je do končnoveljavnih postavnih ureditve kaznilništvu uvedel javno kontrolo nad ječami. To nalogo je poveril poslancalem Nemeu, Zemlinu, Remešu, Mareku in Gerschlu in senatorici Eckstein. Ti morajo obiskovati določene jim kaznilnice, pregledati razmere in dogodke in o vsem poročati justičnemu ministru. Tudi v Avstriji se pripravljajo akcija za uvedbo javne kontrole nad ječami in zaporih.

— **»Devica Orleanska«**, drama s petjem v petih dejanjih in z zaključno sliko je naslov predstavi, ki jo priredi nabiralni odsek za Marijino kapelico v Trzinu 29. avgusta ob 8. uri zvečer v Našem domu. Vabimo!

— **Ogenj v Zagrebu.** 25. t. m. je nastal velik požar v gospodarskih poslopih hotela »Jagnje« v Zagrebu. Splošno zmedo so porabili razni pošteniakovci za tatvino in odnesli mnogo perila, odej in drugega. Škoda znaša pol milijona kron. Človeških žrtev ni bilo.

Ljubljanske novice.

— **Pogreb Ivana Gostinčarja.** Pogrebni spreved je dokaz o veliki priljubljenosti pokojnikov; čez tisoč udeležencev, sami zastopniki organizacij so pričali s svojo navzočnostjo, kako v osrčju našega gibanja je stal pokojni Ivan. Došli so zastopniki tudi podoželnih organizacij, da počaste sveži grob svojega tovariša. Na čelu spreveda so korakali Orli in Orlice za zastavo šentpeterskega prosvetnega društva, za njimi zastave S. K. S. Z., kat. društva rokodelskih pomočnikov in zastava društva od D. M. v Polju. Za zastavami so šli odposlanci kat. delavskih in izobraževalnih organizacij. Tovariš-stavci so mu zapeli pred hišo, pred viaduktom se je poslovi z žalostno pevski zbor kat. društva rok. pomočnikov, ob odprtem grobu mu je pela »Ljubljana«. Ob zadnjih akordih ni bilo nobenega očesa več suhega. Glasno ihtenje je zavladalo v mnogobrojni množici, ko se je poslavljalo od tovariša-sobojevnika urednik Kremžar. V ginljivih besedah se je spominjal zaslug pokojnikov za katoliško delavstvo, za slug organizatorja za vse naše organizacije. Poudarjal je lepo krščansko življenje rajnika in njegovo lepo smrt. Tako umirajo pravičniki.

— **Ljudski oder bo imel v ponedeljek dne 30. t. m. vajo za »Sestro Beatrice«.** Pridejo naj tudi vse one gospodične in gospe, ki so se priglasi za dramatično igranje.

— **Lj Ljubljanski trg.** Vzrok nastopa griže v takih meri v Ljubljani je v prvi vrsti nesnažna hrana. Občinstvo se opozarja, naj nikar ne živa sadja, kakršnega se kupi na trgu, temveč naj se hruške in jabolka olupijo, drugo sadje pa temeljito opere pod močnim curkom vodovoda. Istotako naj se ne pusti otrok v umazaniji rokami uživati hrano. Pred vsako najmanjšo jedjo je treba roke temeljito umiti. Mnenje, da samo nezrelo sadje povzroča težke slučaje obolenosti na griži, je popolnoma neutemeljeno. Dokaz zato je, da otroci po deželi zavživajo mnogo popolnoma nezrelega sadja direktno iz dreves, a ker je neinficirano, ne povzroča takih hudih slučajev griže. Težke slučaje griže pa povzroča samoumevno od najrazličnejše nesnažne inficirano sadje in druga nesnažna jedila, katera se uživajo neprekuhanu in po vrhu tega še v umazaniji rokami. Občinstvo naj pomisli, skozi koliko rok in po kakšnih zabojih gre sadje, predno pride do konzumentov na ljubljanski trg. In ravno sedaj v deloma vročem in zopet vlažnem letnem času, ko se velika množina bolezenskih glivic bujno razvija, je nalezljivost najnevarnejša. — Sicer pa na ljubljanskem trgu ni nikakega nezrelega sadja, ker se drugače takoj zapleni. Vsled vojnih razmer razvijeni prodajalci in izdelovalci živil, so v mnogih ozirih pozabili na higijeno. Istotako so tudi različne na prave, ki služijo v izdelovanje in shranjevanje živil, skrajno pomanjkljive, tako da je tudi v higijeničnem oziru težavna naloga spraviti živilski trg v red, ker manjka zato smisla, na drugi strani ni potrebnega denarja in pravilne naprave. — Občinstvo naprošamo, naj si pomaga samo s tem, da ne kupuje nikakih živil po umazanih stojnicah, po raznih kotih mesta in trga. Ker se je vgnezdilo tako število malih stojnic, kjer se prodaja blaga, nakupljeno po drugih stojnicah seveda slabše kakovosti, da je zaslužek mogoč. — Kupuje naj se izključno le na takih stojnicah, kjer vlada snažnost in red. Vsled tega, ker so postavljene vse stojnice direktno na gola tla, so izpostavljena živila vse-mogočim onesnaženjem. — Skrajna pomanjkljivost higijeničnih ledenic posebno pa centralnih hladilnic onemogoča tudi pri mesu pravilno in potrebno snago. Vsled nesnažne in omenjenih pomanjkljivosti se mnogo najrazličnejših živil kvari, kar gre vse seveda na račun konzumentov. — Občinstvo naj povsod strogo ožigosa vsako nesnažno, da se bode vsaj ono,

kar je povzročeno radi nemarnosti odstranilo. Težke slučaje naj naznani takoj na tržno nadzorstvo — mestni magistrat.

— **Lj Gostovanje znane ruske dramske družbe.** Naše občinstvo bo imelo 1. septembra t. l. priliko, videti v kr. dramskem gledališču odlične ruske dramske igralce, ki na svoji svetovni turneji posetijo tudi Ljubljano ter prirede tri, oziroma pet dramskih večerov najznamenitejših pisateljev. Ravnatelj družbe je znani režiser moskovskega državnega gledališča g. M. J. Muratov, impresarij pa znani publicist S. el Syrry, lastnik in urednik »Telala«. Družba je gostovala s kolosalnim uspehom na vseh svetovnih odrih kakor tudi v Belgradu, Sarajevu in Zagrebu. Iz Ljubljane odide družba v Prago, Berlin in Curiah. Za vojne je prirejela nešteto dobrodelnih predstav v korist naših bratov Srbov in iste v težkih časih moralno in gnotno podpirala. Dolžnost naša je torej, da se jim sedaj oddolžimo za prejšnjo požrtvovalnost teh odličnih umetnikov z obilnim posestom. — Prva predstava se vrši 1. septembra. Vprizori se »Pygmalion« od B. Shewa. Podrobnosti bodo pravočasno objavljene potom časopisov in lepakov. Vse kritike so se soglasno izjavile zelo laskavo o umetnosti teh igralcev. Prepričani smo, da naše občinstvo ne bo zamudilo priložnosti, spoznati prvovrstne ruske umetnike. Najtopleje priporočamo to družbo. Nadejamo se, da Ljubljana ne bo zaostala za Belgradom, Zagrebom in Sarajevom ter da bo dokazala, da zna ceniti te velike slovanske umetnike. Kdor potrebuje pojasnil, naj se obrne na impresarija S. el Syrrya v hotelu Slon, soba št. 64, ki vodi turnejo, ne da bi imel pri tem osebnih dobičkov, ampak le iz naklonjenosti do umetnosti.

— **Lj Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo** naznana svojim članom prodajo usnja v ponedeljek dne 29. avgusta ob 3. uri popoldne, Hrenova ulica 4. (K)

Najnovejša poročila.

BOLEZEN DR. KOROŠCA.

Belgrad, 27. avg. Bolezen dr. Korošca se obrača znatno na bolje. Minister se bo za dolgo časa odpeljal na odih v Maribor. Zastopal ga bo minister za zgradbe Jovanović.

POKRAJINSKE VLADE.

Belgrad, 27. avg. Vprašanje pokrajinskih vlad je rešeno na ta način, da bo vsak minister v svojem resortu podpisal ukaz o imenovanju poverjenika posameznih pokrajinskih vlad. Minister za notranje zadeve dr. Drašković je svoje poverjenike že imenoval in regent je imenovanje potrdil. Za Hrvatsko je imenovan dr. Ivan Rojc, za Slovenijo dr. Pitamic, za Bosno Vitoje Mišević, za Dalmacijo dr. Desnica (radikalec).

TRUMBIĆ V LUZERNU.

LDU Zagreb, 27. avgusta. »Jutarnji list« poroča iz Belgrada, da je dr. Trumbić izjavil, da bo čez nekoliko dni prišel v Belgrad. Sedaj se nahaja v Luzernu ter se je tam sestel z Lloyd Georgem in Gollitijem.

IZID VOLITEV V SRBIJI.

LDU Belgrad, 27. avgusta. »Politika« poroča, da so se občinske volitve v Srbiji končale z nastopnim izidom: Radikalci so dobili 594 občin, demokrati 574, neopredeljeni 150, poljedelci 68, komunisti 37, liberalci 35, sporazumna lista demokratov in radikalcev 32, republikanci dve občini.

MINISTER DRAŠKOVIĆ IN KOMUNISTI.

Belgrad, 27. avg. Minister Drašković je bil danes pri regentu v avdienci in mu je poročal o položaju, posebno pa še o tem, zakaj ni vlada dovolila, da bi komunisti sprejeli v svojo upravo belgrajsko občino. Republikanski in komunistični listi demokratskega ministra Draškovića radi tega ljuto napadajo.

PROTI KOMUNISTOM.

LDU Zagreb, 27. avgusta. »Novosti« poročajo iz Belgrada: Ko je državna oblast doznala za izjavo komunistov v občinski seji pred položitvijo prisage novih občinskih odbornikov, je izdal minister Drašković pismo naredbo stari občinski upravi, da jo ne oprostijo njenih dolžnosti, dokler se ne reši spor, ki je nastal radi prisage. Kljub temu je stara uprava izročila svoje posle novozvoljeni. Ko pa je večeraj hotela iti nova uprava v občinsko zgradbo, so jo našli zasedeno po orožniških. Zastopniki komunistov so nato odšli k ministru Draškoviću, ki je izjavil: »Po izjavi, ki jo je podal komunist Pavlović pred zapisnice, smatram, da Vi niste položili prisage, ter z ozirom na to tudi niste mogli sprejeti uprave.« Komunisti so odgovorili ministru, da so prisago položili in prevzeli upravo ter da je to ugotovljeno v zapisniku. Minister je kljub temu vztrajal pri svojem tolmačenju, ter izjavil, da bo razpisal nove volitve.

LDU Zagreb, 27. avgusta. »Narodna Politika« poroča iz Belgrada: Ministrski svet je na svoji včerajšnji seji sklenil, da se belgrajška občinska uprava ne prepusti komunistom; ker niso položili predpisane prisage. Ministri se niso zedinili v tem, ali naj bi se imenoval upravitelj občine, ali pa naj bi vodil občinsko upravo do novih volitev stari prejšnji občinski odbor. Predsednik občine bi postal radikalec Marjanović.

NAPAD ALBANCEV.

Belgrad, 27. avg. »Tribuna« javlja iz Skoplja: Napad Arnavtov na naše ozemlje je mnogo večjega pomena, kot se je prvotno mislilo. Ugotovljeno je, da so pri napadih sodelovali bolgarski komitaši in italijanski častniki. Naše vojaške oblasti imajo v rokah dokumente, iz katerih jasno sledi, da obstojajo zveze med pristaši »črne roke« in bolgarskimi ustaši.

ODPOR RUSIJE.

LDU Moskva, 26. avgusta. (Brezžično.) Frontno poročilo od 26. t. m.: V ozemlju Brest-Litovska trdovratni boji za utrdbe mesta. Pri Lyovu so živahni boji z menjajočimi se uspehi. V krmskem odseku je bil sovražnik v ozemlju Chersona potisnjen nazaj, pri čemer smo dobili mnogo ujetnikov.

LDU Moskva, 27. avgusta. (Brezžično.) Prvi dan mobilizacije se je v Petrogradu odzvalo 80 odstotkov potrebnega števila vojni obvezancev. Komunisti sovjetskih uradov gredo brez izjeme na fronto. Po poročilih iz gubernij se vrši mobilizacija povsod zelo uspešno. »Pravda« poroča, da se je pod predsedstvom Melničanskoga vršila izredna seja moskovskega sovjeta in zastopnikov strokovnih organizacij, pri kateri se je sklenila splošna mobilizacija.

OPOMIN POLJSKI.

LDU London, 27. avgusta. (Brezžično.) Uradni krogi potrjujejo, da so Anglija, Francija in Italija dale Poljski kategoričen nasvet, naj ne zavzame napram Rusiji nikakega nespametnega stališča ter da naj ne poskuša, premakniti meje versailleske mirovne pogodbe.

BORZA.

LDU Zagreb, 27. avgusta. Devize: Berlin 225—230, Italija 530—540, London 360—0, New York 107—110, Pariz 800 do 820, Praga 195—200, Švica 1750—1800, Dunaj izplačilo 45—45.50, Dunaj ček 0—45. Valute: Dolarji 106.75—109, avstrijske krome 42.50—43, 20 kron v zlatu 0—400, francoski franki 760—780, napoleon 0—394, nemške marke 232—240, leji 235—240, italijanske lire 513—520.

Prosveta.

pr Bogoljub za julij in avgust je izšel in prinaša kot vedno, zanimivo-versko in vzgojno vsebino. Med drugim je nadaljevanje spisa Jožefa Volca: »Vzgoja otrok v krščanski družini«. M. Elizabeta priobčuje lepo pesem: »O dobri Jezus, usliši me!«

pr Nov mladinski list, Učiteljska zaveza za zasedeno ozemlje je sklenila, da bo izdajala s prihodnjim letom mladinski list za zasedeno ozemlje. To vest prirčno pozdravljamo; listu želimo obilo uspeha, ker vemo, da je izboren pripomoček, da naša mladina na oni strani ne bo pozabila svojega jezika. Učitelstvo prosi naše pisatelje, posebno one, ki so doma na drugi strani demarkacijske črte, da prispevajo za list s svojimi prispevki in s tem omogočijo vresničenje lepega načrta. Pisatelji bodo še posebej opozorjeni, kam jim je poslati prispevke.

pr Glasnik. Tako se imenuje list, ki izhaja v Belgradu in ki je »uradni list ujedinjene srbske pravoslavne cerkve« in ga urejuje profesor Atanazij M. Popović. Izšlo so že tri številke.

pr Gledališke vesti. Kraljevo srbsko gledališče v Belgradu se je tekot tega leta obnovilo, popravilo in nanovo moderniziralo. Sezona bo odprta dne 1. septembra. Gojili bodo opero in dramo. Kot prvi tenor je sprejet g. Stepanowski, ki je bil preje v Ljubljani. — Pri našem baletu so za prihodnjo sezono angažirali dve novi baletni plesalki, ruski umetnici, Polakovo in Nikitinovo. Pripravlja se balet »Od bajke k bajki«. — V Celju bo delalo gledališče še nadalje. Ker je odšel g. Skrbiašek v Maribor, bodo igrali diletantje sami.

pr Slovenske nabožne pesmi za citre in petje je priredil in izdal Iv. Kiferle v Ljubljani, Krojaška ulica 8. Zvezek vsebuje 22 priljubljenih domačih pesmi. (Majniške, Marijine, božične in dr.) Cena 12 K. Pošilja izdajatelj proti predplačilu.

pr Mladika. Izšla je peta številka »Mladike«, ki izhaja prvo leto v zasednem ozemlju (v Gorici) in stane celoletno 8 lir. — Venceslav Belé priobčuje nadaljevanje svoje legende v verzih »Detinsko blagovestje« — L. C. piše članek, oziroma »premišljevanje« v času obnovljenja svetogorske božje poti pod naslovom: »Mari-

jina družbe na plan«. Domen prinaša odlomek iz započete povesti »Rozala«. Stan-ko Stanič piše: »Družina in njen socialni pomen«. Poleg tega je v listu ponatis iz »Mladosti« — »Sirota Grunja« (iz ruske čitanke) poleg drugih člankov in pesmic nabožne in svetne vsebine.

pr Tehnički list, ki izhaja v Zagrebu, je izšel v svoji 15. številki, ki prinaša več zanimivih člankov in drobnih vestij; med zadnjimi je tudi zanimiva vest o zakonskem predlogu, po katerem bi morali zgraditi do l. 1930, 500.000 novih stanovanj — v Parizu.

Cerkveni vestnik.

c Duhovne vaje za učiteljske bodo v uršulinskem samostanu v Ljubljani od 29. avgusta zvečer do 2. septembra jutraj. Vstop v samostan, ki je izvenmestnim učiteljicam za oskrbo na razpolago, je v nedeljo dne 29. avgusta ob 5. uri popoldne.

Dijaški vestnik.

d Odkritje spominske plošče umrl. P. Škrabca. Dne 12. sept. t. l. se vrši v Hrovaču pri Ribnici slovesno odkritje spominske plošče jezika. p. St. Škrabca. Za ta dan je v načrtu celodnevna prireditev. Program objavi pravočasno Ribniška podružnica SDZ. Tovariši! Ta prireditev je predvsem slavnost Ribniške naše podružnice. Ona je bila, ki je sklenila ovekovečiti spomin našega največjega jezikoslovca in ki je posvetila temu namenu skoraj eno celo leto. Nehote je s tem ovekovečila i sebe in celo SDZ. Smatram 12. september za slavnost cele SDZ. Zato vas pozivljam, da se zberete ta dan iz vseh delov Slovenije v Ribnici, da se poklonimo spomenu velikega moža. Posamezne podružnice naj javijo najkasneje do 5. septembra Ribniški podružnici število udeležencev. — Peršuh, predsednik SDZ.

d »Zora«, leposlovno in znanstveno glasilo JKDL, XXII, štev. 9—10 izide v par dneh. Vsled izrednih tehničnih ovir in nepremostljivih zaprek ni bilo mogoče izdati zadnjih dveh števil tako obsežnih, kot se je prvotno nameravalo. 9. in 10. št. obsegata 32 strani, neuporabljeno gradivo izide v prihodnjem letniku. Ravnotako izide v prvi številki novega letnika kazalo XXII. letnika. Naročniki, ki žele prejeti »Zoro« še o počitnicah, naj javijo poleg starega naslova tudi svoje počitniško bivališče upravi »Zore«, Ljubljana, Ljudski dom II., soba SDZ.

Orlovski vestnik.

Seja okrožnih referentov se vrši v soboto, dne 28. avgusta 1920 točno ob pol 8. uri zvečer v Jugosl. tiskarni (III. nad.) Ker je seja izredne važnosti, ker se gre za določitev novih okrožij, prosimo, da se je vsi gotovo udeležijo.

Turistika in sport.

Nogometna tekma med S. K. Jadran in S. K. Svoboda se vrši dne 29. avgusta ob 18. uri na prostoru S. K. Ilirije. (K)

Plavalna tekma za prvenstvo Slovenije. Dne 12. septembra se vrši v Ljubljani (prostor ljubljanskega športnega kluba na Ljubljani) plavalna tekma za prvenstvo Slovenije. Tekma je dostopna članom vseh športnih društev Slovenije. Prijave sprejema športna zveza Ljubljana, Tourist-office, do 10. septembra. Prijavnina za osebo in točko 10 K. V sporodu so proge od 50 do 1000 m za dečke in deklice do 15 let, novince, ki doslej še niso tekmovali, juniorje, ki si doslej še niso pridobili nikakih cen, seniorje, za dame in skoki. Natančen program objavi »Sport« v 10. številki. Vsa športna društva Slovenije se pozivljajo, da prijavijo k tekmi svoje plavalce. — Sportna zveza Ljubljana (K)

Gospodarsko.

g Nova banka v Sarajevu. Iz Sarajeva poročajo: »Prva Srpska Zemljoradniška banka u Beogradu« je otvorila v Sarajevu svojo generalno filijalo za Bosno in Hercegovino, ki je započela te dni svoje poslovanje. Dosedanje generalno zastopstvo je prenehalo kot tako svoje delovanje. Generalna filijala se bo bavila z vsemi bančnimi posli, a posebno pažnjo bo posvetila gospodarskim razmeram kmeta.

g Nova tovarna oksigena v Hrvatski. Čulo se je, da hočejo napraviti Angleži tovarno oksigena v Višnji pri Belgradu. Kakor se sedaj zatrjuje, ustanavlja tovarno oksigena tudi »Danica«, d. d. za kemične proizvode« v Koprivnici, in sicer z namenom svoje že obstoječe koprivniške tovarne. Uprava hiti z upeljevanjem strojev, tako da se bo mogel proizvajati kisik baje že v najkrajšem času.

g Žigovanje avstro-ogrskih državnih posojil. (LDU) Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno: Pri popisovanju in žigovanju avstrijskih in ohrskih državnih

3. Kazen (za vsak teden, ki ga prestopi 2 K.)

4. Kdor knjigo znatno poškoduje, jo mora plačati.

5. S knjžico ima edino knjižničar opraviti.

6. Kder želi kake knjige, naj imenuje po imeniku nje številko. (Za to je nabit na steni zapisnik knjig po strokah, ena stroka na tej steni druga na oni itd., da se ljudje lahko razdelijo in berejo, kadar se izposojuje.)

7. Izposojena knjiga se izroči edino le knjižničarju. Nikdo je ne sme kar v čitalnici pustiti, ne da bi se izbrisala v izposojevalniku in uvrstila v knjžico. — Če se knjiga izgubi, jo mora ud plačati.

Vezava knjig.

Vezava knjig naj bo močna in trdna. Izgubijo se naj fantje kot domači knjigovezi, ki lahko vežejo knjige za društvo. Mesečno se naj knjižnica pregleda. Knjige, ki imajo že slabo vezavo, se naj izločijo in dajo na novo vezat.

Knjižničar.

Knjižničar naj se skrbno drži določene reda. Vestno naj skrbi za knjižnico

Društvena duša.

Društveni dom, kako si potreben v vsakem kraju! Središč se duševnemu gibanju! Kako težko je delo brez tebe!

In ti knjižnica, kako težko te povsodi pogrešajo! Ali nisi kakor hladan studenec, kamor hodijo vsi, ki so žejni pouka, nasvetov, napredka, tolažbe in veselja? Ali more biti življenje, kjer tebe ni? Ali ni puščava brez tvojih vrelcev?

Petje! Kdo bi mogel tebe pogrešati, ti ljubeznivo dete, ki prinašaš radost v sleherni družbo? Kjer te ni, se vsi ozirajo, kdaj se prikažeš; ko prideš, e vs enavdušeno. Ti poznaš vse stezice, ki vodijo do človeškega srca.

Gledališki oder, ti šola življenja! Kažeš nam življenje; opozarjaš nas na napake in kažeš vzvišene vzore. O, da bi se vedno ravnali po pravih navodilih!

Važna naloga izobraževalnega društva.

V času smo, ko se je raztegnilo mesto na deželo, ko so mestne navade in običaji posegli že tudi v gorske vasi, v časih živimo, ko prihaja na deželo že vsak dan časopis, ko ni več postiljona, ko ni več potovke, ki bi raznašala vesti, temveč brnita telefon in brzojav.

In dan za dnem bijo na uho našega ljudstva zmote in resnice, zavijanja in dejstva. Kako naj loči pravo od nepravega!

V tem času moramo dati našim ljudem ognjišče, okoli katerega se lahko zbero, posvetovalnico, da si razjasne pojme, da se raztrže čar krivih prorokovanj.

Izobraževalno društvo bi moralo biti neumorno taborišče, kjer se lušči resnica od zmote, kjer se ljudstvu sproti odvajajo strup, ki ga širi naš čas preko dežele v tisočih geslih in frazah.

Vsak organizem ima svoj organ, ki mu čisti strupeno navlako; za našo družbo bodi to izobraževalno društvo, ki neumorno stoji na straži, neumorno čisti, uči, pojasnjuje ter se neprestano bojuje proti sovražnemu okuženju, ki ga izpuhneva mesto po deželi. Zavedajmo se tega, da nam bo delo lažje!

Člani naših društev! Spominjajte se ob vsaki priliki (krstih, svatbah, pogrebih, birmah, izletih, sodnijskih poravnava, igrah in v veselih družbah) z nabiranjem prispevkov za Slovensko krščansko socialno zvezo.

Naši odri.

o Repertoar na Ljudskem odru. Ljudski oder bo igral v bodoči sezoni v glavnem sledeče igre: Maurice Maeterlinck: »Sestra Beatrice«, legenda v treh dejanjih. — Moliere: »Scapinove zvijače«, komedija v treh dejanjih. — Rajmund: »Zapravljivec«, čarobna igra v treh dejanjih. — Fr. Ksaver Meško: »Pri Hrastovih«, drama v treh dejanjih (slovenska noviteta). — Nestroy: »Danes bomo liči«, burka v petih dejanjih. — Schönherr K.: »Podobarja«, žaloigra v enem dejanju. — Hauptmann: »Hanice pol v nebesa«, sanjska igra v dveh dejanjih. — Tolstoj-Milčinski: »Kjer ljubezen, tam Bog«, igra v enem dejanju. — »Velaturist«, burka v treh dejanjih. — Raupach: »Mlinar in njegova hči«, žaloigra v petih dejanjih. — Bracco: »Zenskas«, drama v štirih dejanjih. — Medved: »Stari in mladi«, narodna igra v štirih dejanjih. — Gerstlacker: »Lovski tat«, ljudska igra v petih dejanjih. Sardou: »Naši dobri deželani«, veseliga v štirih dejanjih. — »Na Osojah«, ljudska igra v petih dejanjih. — Govekar: »Deseti brate«, narodna igra v petih dejanjih. — Morre: »Reveček Andrejček«, narodna igra v petih dejanjih. — Anzengruber: »Cetrti zapoved«, ljudska žaloigra. — Anzengruber: »Crv vestie«, ljudska komedija. — Medved: »Za pravdo in srce«. — »V civilu«, burka v enem dejanju. — Jerome: »Tujece«, igra v treh dejanjih. — Turgenjev: »Tuji kruh«, igra v dveh dejanjih. To je v glavnem repertoar za sezono 1920-1921. K temu pride še nekaj iger, ki niso še sprejete ali prevedene. Naznanile se bodo naknadno. Navedene igre bomo razpoložljive šele potem, ko bodo na Ljudskem odru že igrane. Nekateri teh iger se bo natlačilo. »Lovski tat« je že v tiskarni.

o Zbirka ljudskih iger pod naslovom »Ljudski oder« izide meseca septembra v založbi S. K. S. Z. Nalaganje bodo popolnoma nove igre. Cena posameznega zvezka — obsegal bo 100 strani — je 10 K. a poštino 1 K več. Pravico predstav-

in naj nikomur drugemu ne pusti premetavati knjig po omari. — Knjižničar in blagajničar sta najvažnejši osebi društvenega odbora.

O m a r a.

Omara za knjižnice naj bo praktična, da ima knjižničar pregled črez vse knjige. Zato je treba, da je plitva, urejena samo za eno vrsto knjig.

Deske za predale naj bodo tako urejene, da se daje premikati, da ni treba za večje knjige omare trgati. Za večje knjige se samo deska potisne nižje. Dveri naj bodo tako narejene, da se levo krilo potisne na levo, desno pa na desno. Knjige morajo biti pod ključem. Omara naj bo brez vsakega okraska, a mora biti široka in visoka, torej prostorna, a ne globoka.

To bi imel opomniti radi naših knjižnic. Gotovo je še več načinov, kako se naj knjižnica uredi, toda ta se mi zdi zelo praktičen, ker knjižničar nima dosti pisarij potem pa nam nudi taka ureditev natančen gled cele knjižnice.

Vsaka knjižnica naj se pregleda glede vsebine in duha knjig. Knjige, ki so samo za odrasle, naj se na kak način zaznamujejo.

Predavanje, ti si vodnik mladim in starim! Pripoveduješ nam potrebne stvari, razjasnjuješ nam temne oddelke našega znanja; množiš nam vednost! Razlagáš nam tuje kraje, vodiš nas v davne čase in nam odkrivaš njih zgodbe; popisuješ nam delo in stremljenja človeškega duha!

Dragi Vse to je lepo! Dom je potreben, toda lahko samuje; knjižnice se nihče ne dotakne; godbeno orodje počiva; petje se ne čuje, telovadbenih vaj ni, predavanje je izostalo; če ni društvene duše: voditelja. Ta razdeljuje delo; navdušuje, tolaži, spodbuja, govori in dela; povsodi je, kjer ga treba in kjer mlada četica peša. Dajte nam dobrih voditeljev in izobraževalna društva se bodo razvijala. Bog živi voditelje!

Ijati te igre ima samo tisto društvo, ki naroči najmanj 10 izvodov. Društva se tem potom pozivajo, da že sedaj naroče to zbirko iger in pošljejo z naročilom vred tudi denar. Na naročila brez denarja se ne bo oziralo. Naroča se pri tiskarstvu S. K. S. Z., Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

o Kaj igrajo na deželi. Če pregledujemo društvene izkaze, ki so jih poslala podeželska društva, včlanjena v SKSZ, isti, se mi odpre zanimivo poglavje, ki odpira jasen pregled v društveno delovanje, v razmere in obsegem v umetniški okus, ki ga imajo naši ljudje in ljudski voditelji po deželi. Mislim v prvi vrsti na gledališke predstave. Ti izkazi, ki jih imam pred seboj, niso popolni, ker jih niso še poslala vsa društva ali pa so tozadevno rubriko napačno razumela.

Ako napravimo iz dosedaj došlih poročil pregled predstav po deželi, se nam nudi naslednja slika:

Igrali so:		Ljudski oder izposodil:	
Ime igre:	Število predstav:	Ime igre:	Število društev:
Veriga	15	Pri belem konjičku	6
Reveček Andrejček	10	Napoleonov samovar	6
Krivoprisežnik	9	Kljubovalci	5
Vse naše	8	Na sodni dan	5
Pri gospi	8	Bratec in sestrica	4
Trije tuki	7	Babilon	4
Tri sestre	7	Raztresenca	4
Domen	6	Damoklejev meč	4
Naša kri	5	Miklova Zala	3
Ob vojski	5	Mrak	3
Junaške Blejke	5	Satan	3
Krčmar pri zvitem rogu	5	Kje je meja?	3
Za letovišče	5	Črnošolec	2
Mutasti muzikant	5	Telegram	2
Tihotapec	4	Marija Magdalena	2
Svoje glavna Minka	4	Mati	2
Črevljar	4	Dekle z biseri	2
Vestalka	4	Voznik Henschel	2
Kmet Herod	3	Medved	2
Divji lovec	3	Ben Hur	2
Turški križ	3	Snubač	2
Rokopnjači	2	Težke ribe	1

»Naša pota.« SKSZ ima še v zalogi nekaj izvodov zbirke »Naša pota«, 1. zvezek stane 4 K, 2. zvezek 8 K; s poštino 1 K več. Društva in somisljeniki se pozivljajo, naj si brzo omislijo to aktualno zbirko.

Naša društva.

† Ivan Gostinčar. Dne 26. avgusta je umrl vneti in delavni odbornik S. K. S. Z. Marsikaj se je izvršilo potom S. K. S. Z. na njegovo idejo. Večen mu spomin!

d Pozor koroška in prekmurska izobraževalna društva! Slov. kršč. soc. zveza bo pričela te dni razpošiljati našim izobraževalnim društvom na Koroškem in v Prekmurju brezplačno knjigo P. Bohinca »Sredozimci«. Po dva izvoda te knjige bodo le tista včlanjena društva, ki so poslala društvene izkaze in ki pošljejo 1 K v znaknkih za poštino tiskarstvu Slov. kršč. soc. zveze v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna.

d Veselični davek. Na spomenico SKSZ, radi veselilnega davka smo prejeli sledečo refitvest ministrstva prosvete.

»Člen II. pravilnika za izvršitev predpisa T. st. 99 a o plačevanju takse za vstopnice za zabave, gledališča, bioskope itd.« se glasi:

»Od plačevanja takse za vstopnice ne more biti nihče oproščen, brez ozira kdo, kje in v čem govo koristi se vstopnice prodajajo.

Izjemoma se ne plača taksa za vstopnice:

1. od katerih je ves dohodek namenjen izključno človekoljubnim in dobroteljskim ciljem;

2. za zabave, gledališča, bioskope itd., ki so prirejane v vzgojne ali poučne namene od društev ali korporacij, ki niso organizirane na dobiček.

3. za zabave na vsakih svečanostih, proslavah in narodnih slavnostih, ako se vršijo na krajih, dovoljenih v to.

O oprostitvi v zmislu točke 1. in 2. odločuje v vsakem slučaju minister financ.

Vsaki prošnji, s katero se prosi za oprostitve plačevanja takse za vstopnice, se morajo priložiti potrebni dokazi pristojnih oblasti, da se zabave, predstave, bioskopi itd. prirejajo res v zgoraj označene svrhe.

Tako smo zopet tam, kjer smo bili, kajti odgovor ni nič drugega nego besedilo naredbe, proti kateri je bila spomenica sestavljena. Društva pozivljamo, naj vlagajo prošnje za oprostitve od plačevanja takse za prireditve vnaprej, naše zastopnike v Belgradu pa prosimo, naj izposlujejo vsaj kompetenco za spregledanje takse delegaciji ministrstva financ v Ljubljani.

d Kamniški pododbor Slov. dij. Zveze ima na razpolago kakih 15 aktualnih predavanj kakor o kapitalizmu — o socializmu — o komunizmu — o zadrutizmu — o bankah, hranilnicah in denarnem prometu sploh etc. Nekatera se nanašajo na verska in filozofska vprašanja, n. pr.: Pravoslavje. Človek in njegove naravne pravice etc. Zopet drugi bi bili pripravljeni predavati na podlagi pol. katekizma in zbirke »Naša pota«. — Ona izobraževalna društva, ki bi želela predavateljev, — predvsem prideta v poštev kamniška in moravska dekanija — naj se obrnejo z navedbo časa in teme na tajnika pododborja: Janez Ahčin, bog. Domžale. Predavatelji akademiki so na razpolago do 1. oktobra.

d Žiri-Dobračevo. Društveno delo, ki je med vojno bilo počivalo, se je sedaj jako poživilo. Poseduje lasten dom ter ima dobro delujoče naslednje odseke: ženski odsek, telovadni odsek Orel, krožek Orlic, dramatični odsek in pevski odsek.

d Iz Črnomlja. Naše izobraževalno društvo posluje že 11 let. Načelnik mu je poslanec dr. Schaubach. Članov šteje 150; seje prirejamo mesečno. Odseki so: Orli, ženski in dramatični odsek. Predavani je imel največ ženski odsek (12), fantovskih večerov je bilo osem, skupna predavanja štiri. Doma sicer nimamo, najeli smo si pa prostor, kjer imamo tudi svojo knjižnico. Kaj igramo? Leta 1919. smo uprizorili šest iger: Tihotapec, Mutasti muzikant, Brusac, Mala pevka, sv. Elizabeta, Miklova Zala. Imamo lasten sklop-tikon, žal, da nam pri manjkajo slik. Radi bi si postavili svoj dom; začeli smo z nabirko. Radodarna srca, oglasite se z darovi!

d Cirkniška dekanija o svojih društvih. Na Blokah obstoji »Društvo« že od l. 1909.; ustanovil je g. M. Ježek, tedanji kaplan. Ima lepo urejeno knjižnico, ki se včaske loti spopolniti; močno je zastopana »Dekliška zveza«, ki ima zelo navdušene in postrtovalne članice. Skozi celo vrsto let se prirejajo igre, predavanja, in slavnostne akademije. Članarina se točno in vedno pobira in plačuje. Prostore ima v »Stari šoli«, kjer je za silo društvena dvorana, ki pa ovira vsled malega prostora vsak večji društven razmah. — V Cirknici se odnотно društvo prav lepo razvija pod spretnim vodstvom g. kaplana, ki zastavlja celo vrsto let svoje najboljšie moči v prid ljudske izobrazbe. Močna knjižnica, lep zbor, tamburica in »Orel« — to so takorekoč žarišča in izhodišča ljudske kulture za cirkniško okolico. Posebno dobro so obiskana predavanja. Zelo privlačna sila za poslušalce je cirkniški okrožni sodnik g. Lavrenčič, ki iz svoje bogate skušnje lahko podaja izvrsten material za predavanja. Tudi tamburica dobro deluje — povsem sicer v mladih rokah, a se lepo razvija, in upamo, da bo žela dokaj in veliko lepih uspehov. — Sosednje društvo ima svoj sedež v Begunjah ki zelo dobro skrbi, da »Meniševci« ne zastajajo v izobrazbi. Društvo je nastanjeno v »Stari šoli«, kjer je mala dvorana za igre in predavanja; lepa knjižnica je privlačna sila za vedoželjno mladino. Društvo je v izvrstnih in skušnih rokah g. župnika Ježeka, zato se lepo razvija in ima lepa prihodnost. — Kaj pa naj rečemo o društvu v Starem trgu? Kaj drugega, kakor da nosi prvenstvo in zastavo na prvem mestu v celi dekaniji! Je nekaj centum za vse naše javne prireditve, nastope in tabore. Lepa, zadosti prostorna dvorana, krasen oder, bogata knjižnica, Orel, Dekliška zveza, tamburica, krasen pevski zbor in pa, kar je najvažnejše, spretno vodstvo od strani domačih g. kaplanov, priča o visoki stopnji tega vrlega in živahno delujočega društva. Posebno moramo omeniti društvene igre in prireditve ki so bogate po vsebini, lepo inscenirane in dobro naštudirane, zato pa tudi od ljudstva silno priljubljene. Za društvo vneto in postrtovalno deluje g. Udovč, poslovodja odtotnega konsuma. Petje stoji na vrhuncu; močan zbor je zapel marsikatero z vso natančnostjo in preciznostjo na veliko veselje in zabavni užitek poslušalcev. Tudi harmonij, klavir, gosli in citre se oglašajo pri društvenih prireditvah, ki podpirajo solospve, pevske zборе ali pa sami zase nastopajo. Orlu in Dekliški zvezi se obeta najlepši razmah, dal Bog, da bi mladina spoznala veliko dobroto tehnične, umske in srčne kulture, ki jo starotrško društvo podaja! — Vsem društvom kličemo: Krepkro naprej po začetnih potih!

Vivant (naj živel) v srcih navdušenih članov, crescant (naj rastejoli) na moči, trudu in naporih po načelu: Salus populi suprema lex (blagor ljudstvu najvišja postava), floreat (naj procvetajol) s cvetjem za cvetočo mladino; v jeseni bo sad — zato vrzimo obilo cvetja med mlada srca! V to pomozi Bog in sreča junaka!

d Moravče. Kat. slov. izobraževalno društvo je sklenilo na obnem zboru dne 6. januarja 1920, da hoče poživiti in razširiti svoje delovanje, ker v času vojne ni skoro nič delovalo. V zimskih mesecih so prihajali fantje vsak četrtek k fantovskim večerom, kjer je bilo predavanje in razgovor o važnih društvenih, socialnih in versko-političnih vprašanjih. Fantje so se pri teh večerih veliko naučili in utrdili svoje načelno prepričanje. Trikrat je bilo v nedeljo javno predavanje za vse članke moške in ženske. V predpustnem času so igrali vprizorili Finžgarjevo »Verigo« in šaloigro »Če sta dva«. Po Veliki noči so igrali dvakrat narodno igro »Domen«. Pri vsaki predstavi je nastopil društveni pevski zbor z izbranimi komadi. Za društveno petje se veliko trudi organist Aleš Capuder, ki se je meseca marca vrnil iz italijanskega ujetništva. Društvena knjižnica posluje vsako nedeljo. Dne 13. junija je društvo proslavilo 70 letnico presvetli. g. knezoškofa. Pri tej priliki smo slišali deklamirati lepo pesem — zloženo od našega rojaka Jož. Urbanja (Limbarski) »Presvitlemu ob sedemdesetletnici«. Nastopil je pevski zbor in zapel tri pesmi, na kar je sledil slavnostni govor. Z igr »Sv. Lucija« je društvo zaključilo to pomenljivo slavnost. — Pomenljivo dan za naše društvo je bila nedelja, dne 4. julija. Presvetli g. knezoškof je obiskal ob priliki birmovanja zbrane može in fante v društveni sobi v kaplaniji. V imenu društva pozdravi predsednik Ignacij Tome vladiko kot neustrašnega boritelja za svobodno Jugoslovano in mu obljubi, da hoče društvo ostati zvesto katoliškim načelom. Za njim pozdravi presvitlega g. Jos. Urbanja z lepo — deklamirano permijo, katero je v ta namen zložil. Presvetli se zahvali za lepe pozdrave in pove nekaj markantnih misli o naši novi državi. Na krščanske može in fante stavimo svoje upanje.

da bodo vse storili, da se razmere v državi tako uredi, da bo zavladal mir v državi in se zagotovi pravica vsem stanovom. Ob koncu podeli vladika vsem navzočim svoj blagoslov.

d Sv. Lenart p. škofja Loka. Naše društvo je sedaj skoro čisto zaspalo. Prejšnje leto je bilo še sicer toliko pri življenju, da smo uprizorili še dve predstavi. A to je bilo gotovo zadnjič, prvič zato, ker nimamo dvorane; predstavo smo uprizorili v šoli. Drugič pa tudi, ker je pač hribovski kraj in so hiše na daleč okrog razkropljene, tako da je težko večkrat se skupaj zbrati. Pred več vrnika gori. Fantje so seveda sedaj, ko so prišli leti, kolikor se jaz spominjam, je bilo še dosti delovanja. Sedaj že dolgo ni bilo nobenega goz iz vojske zelo mlačni. Računati bi bilo kvečjemu z mlajšo generacijo. Knjižnice se mlajši in dekleta še dosti pridno poslužujejo.

d Dekanija Trebnje. Delo v izobraževalnih društvih dekanije Trebnje se je po vojni na novo poživilo. Prosvetna društva, ki so bila že pred vojno ustanovljena, se z vso vneto trudijo dvigniti ljudsko izobrazbo in poskušajo k sodelovanju pritegniti vse dobromisleče. Stanje v posameznih društvih je bilo sledeče:

St. Janž. Društvo je bilo ustanovljeno l. 1908. in šteje 52 članov. Število članov je sicer majhno, vendar pa društvo zelo uspešno deluje. V zimskem času se vrše redna predavanja pri fantovskih večerih. Orlovska Zveza je priredila tečaj, ki je lepo uspel. Knjižnica ima 243 knjig in se še dopolnjuje. Tekom leta so se uprizorile tri igre: Repoštev, Krivoprisežnik in Krčmar pri zvitem rogu. Društvo ima sledeče odseke: Orel z 18 člani in 12 naraščajo. Orlice, tamburaški odsek, kjer delujejo samo ženske moči, pevski odsek šteje 16 članov in igralški odsek z 20 do 30 igralci.

Mirna je marsikomu pojem, ki pomenja domovino surovosti in poživianosti. Pa je in ni. Izobraževalno društvo si prizadeva na razne načine, da ublaži ta pojem in pribori lepemu imenu tudi dobro ime. Delovanje v izobraževalnem društvu na Mrni je prav živahno. Članov ima okoli 100. Delo je porazdeljeno v mnogih odsekih. Najživahnejši je bil doslej Orel, pa ga bo morda sedaj mlajša sestra Orlica prekosila. Orel, ki je imel pozimi in pomladi redne tedenske fantovske večere, vsled preobitnega dela sedaj tako pogostnih sestankov ne more imeti. Dekliška zveza pa ima od svoje ustanovitve, t. j. od februarja 1919 redne mesečne sestanke. Spored teh sestankov je navadno: eno predavanje predsednika, ena ali dve deklamaciji, en samostojen nastop ene izmed članic, končno razgovor o ravno prečitih dnevnikih zadevah iz domače javnosti. Dekliška zveza ima časniški odsek, ki je do zadnjega časa oskrboval kolportažo »Slovenca« in »Večernega lista«, sedaj pa zlasti skrbi za razpečevanje brošur »Katoliške Lige«. Pred enim mesecem se je ustanovil Orliški krožek, ki šteje 25 članic in obeta največje marljivost. Tudi tamburaški krožek ima zase sedaj dekliška zveza, doslej so igrali tamburico samo fantje. Za celokupno društvo se je v zimskem času vršil vsako 4. nedeljo sestanek s poučnim predavanjem. Člani društva tudi pridno posegajo po naročenih naših časopisih in po knjižnici, ki šteje nad 300 knjig. S pevskim zborom imamo bolj križ, ker nimamo stalnega pevovodje. V zimskih in pomladnih mesecih smo priredili tudi 4 predstave: Tri sestre, Veriga, Ob vojski, Vse naše. Občinstvo je konstatiralo napredovanje. Igrali bi tudi polietli, pa nimamo prostora, ker je napolnjen z mrvo.

Skromen je sicer naš inventar, volja pa je prava in smisla članom ne manjka. Pobuda nam pa dajejo mnogi izrazi surovosti, katerih smo prepogostoma priča v svoji bližini. Zajezimo pot po divjanosti. Zato vsi naši k nam, skupaj pa naprej! Mokronog. Društveno življenje se je tudi v Mokronogu vzbudilo. V zadnjem času se je ustanovil Orel, h kateremu je pristopilo 20 fantov. Nasprotnikov je sicer veliko, a se jih ne boje. Pripravlja se ustanovitev še drugih odsekov.

St. Rupert. Društvo obstoja od leta 1907. Na obnem zboru meseca februarja letošnjega leta se je društvo, ki šteje 86 članov, zopet poživilo. Do junija meseca je imel odbor tri seje. Društvo ima svoj lasten dom, v katerem so se vprizorile minulo zimo tri igre. Tudi knjižnica s 165 knjigami je članom na razpolago. Izmed odsekov naj omenim Orla z 18 člani in dekliški odsek s 54 članicami. Nasprotniki krščanske prosvete se organizirajo v Sokolu.

Sv. Trojica — Tržišče. Okrog leta 1910 je bilo ustanovljeno izobraževalno društvo pri Sv. Trojici — Tržišče, ki šteje do 50 članov. Društvo ni včlanjeno v SKSZ. Zeleti je, da se to čim prej zgodi. Društveno življenje se lepo razvija. Imeli so 8 predavanj in 4 igre. V knjižnici imajo 180 knjig. Telovadni odsek Orel s 17 člani napreduje.

Trebnje. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1911 in takrat tudi včlanjeno v SKSZ. Število članov znaša po zadnjem obnem zboru, ki se je vršil 28. aprila t. l., 40 moških in 150 ženskih. Odbor ima redne seje, vrše se predavanja. V tej sezoni so imeli štiri igre. Društvo ima lepo knjižnico s približno 700 knjigami, katerih se člani marljivo poslužujejo. Izmed odsekov se predvsem Orel s svojimi 40 člani lepo in živahno razvija.

d Stranje pri Kamniku. Naše izobraževalno društvo spi, društvena dvorana je zaprta. Manjka nam: spretnega vodstva, manjka organizatorja, ki bi zbiral naše ljudi. Smo kakor ovce brez pastirja. Nasprotniki pa žanjejo!

d Šmartno v Tuhinju. Dragi gospod urednik »Vestnika«! Ze dvakrat je izšel po vojski Vaš »Vestnik«, ki ga vedno in večkrat z največjim veseljem preberem. Pri tem si pa vedno mislim, ali ne bi kazalo tudi pri nas kaj podobnega storiti. Kaj, da bi bili pri nas ravno med zadnjimi, to pa tudi ne sme biti. Imamo dobrega g. župnika, g. učitelja in učiteljico, zato se po tej poti obracamo do njih, naj tudi pri nas ustanove tako izobraževalno društvo, kot je imajo druge. Naj bodo prepričani, da bodo naši ljudje ustanovitev pozdravili z največjim veseljem. Pokažimo, kaj znamo storiti mi, čeprav nas štejejo med hribovce. Gospod urednik, Vam pa za odstopljeni prostor srčna hvala in Bog plačaj!

Tone.

(Op. ur. Zeleti bi bilo, da se v tej župniji čim preje ustanovi izobraževalno društvo. Da je društvo potrebno, dokazujejo že same razmere in pa želja ljudstva po izobrazbi. Upamo, da bodo gospodje vpoštevali željo našega zavednega kmetskega dopisnika. G. dopisnika pa prosimo, naj se še večkrat oglašil!)

Članarina. Društva, ki še niso poslala članarine 50 K, se pozivljajo, naj to svojo dolžnost kmalu izpolnijo.

Prihodnja številka »Vestnika« izide sredi meseca septembra. Rokopisi naj se pošljejo do 10. septembra tiskarstvu S. K. S. Z., Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

posojil stranke za obveznice, ki so bile poslani v vinkulacijo ali pa za VIII. vojno posojilo, za katero še niso bile izdane vse obveznice, ob predpisnem roku še ne bodo imele obveznic na razpolago. V teh slučajih naj stranke mesto originalnih obveznic predložijo za zgotovitev in popisovanje pristojnim oblastim; 1. za obveznice,

ki so bile poslani v vinkulacijo, potrdilo blagajne, ki je obveznice prevzela; 2. za VIII. vojno posojilo začasne priznanice me-časna potrdila itd., ki so se strankam mesto originalnih obveznic izročila.

g. Uvoz zabranjenega blaga. (LDU) Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno: Generalna direkcija carine opo-

zarja, da mnogo že pred razglasitvijo razpisa C br. 52.473 (Službene Novine z dne 21. avgusta 1920) vloženih prošnji za dovolitev uvoza zabranjenega blaga ni opremljenih s predpisanimi nesumljivimi dokazi, da je bilo blago naročeno že pred 23. marcem 1920. Interesent se pozivlja, naj predloži take dokaze naknadno

najpozneje do 5. septembra t. l. neposredno generalni direkciji carine, ker se po preteku tega roka ne bo oziralo nanje.

Zzabila se je večja vsota denarja na poti od Hranilnične ceste do Aleksandrove vojašnice. Pošten najditelj naj se zglaši pri upravitelstvu »Slovenca«.

Bojničar za umobolne se išče. Stanovanje in oskrba v zavodu. Ponudbe s navedbo plače je poslati na Ravnateljstvo kr. zem. bojničar v Parkracu (Slavonija). 3504

Zanesljivo kontoristinj oz. knjigovodkinjo z večletno prakso, večjo slovensko in nemško korespondenco ter strojeopisja in stenografije, sprejme takoj nekaj ljubljanske trdnice. Pismene ponudbe s navedbo plače in po možnosti s sliko (katera se vrne) do 15. septembra na upravitelstvo tega lista pod »Zanesljive« 3472.

Učiteljica in vzgojiteljica se išče k v 4. in 6. letu stoječima dečkoma. Dotična gospodinja bi podučevala v 6. letu stoječega dečka temeljito za 1. razred, oba pa bila brez dan od 8. ure jutraj do 8. ure zvečer pod njenim nadzorom in vzgoji. Po službi se lahko pridruži k domačim. Stanovanje in hrano v hiši, plača izborna. Ponudbe naj se pošljejo do 1. sept. t. l. na uprav. »Slovenca« pod »Ljudem« 6. Francek 4. 3476. Ker se na visokost plače ne gleda, se referirala na prejšnjo moč. Nastop in zahteva plače do 15. sept. oziroma 1. okt. t. l.

Sodar priden pošten in zanesljiv se sprejme takoj pri Ivan Ogris, Laverca pri Ljubljani. 3506

Zenitna ponudba. Samski čevljar v starosti 36. let se želi v svrhu ženitve seznaniti z gospodino ali vdovo v starosti od 28. do 40. let. Vdova z enim ali dvema otrokoma ni izključena. Naslov naj se pošlje na upravništvo »Slovenca« v Ljubljani pod šifro Bodoča sreča 3520.

Več kolporterjev za »SLOVENCA« in »VEČERNI LIST« se sprejme takoj.

Zahvala. Za obilne dokaze tolažilnega sočutja ob nenadni, prebriski izgubi mojega nad vse ljubljene, predobrega, nepozabnega soproga

Ivana Dremelj, nadučiteljica na Polici

izrekam vsem onim, ki so se me spomnili z izrazi sočutja, najarčnejšo zahvalo.

Posebno zahvalo pa izrekam številni pred. duhovščini, gospodu župniku Konradu Texter za njegov srce pretresujoči cerkveni govor, g. dr. Mauringu, gg. pokojnikovim učencem-duhovnikom, ki so od daleč in blizu prihiteli, da se poslovijo od svojega očetovsko za njih skrbnega učitelja, g. ravnatelju Jankotu Jeglič, g. nadučitelju Jankotu Polak za gniljivi nagrobni govor, cenj. učitelstvu, g. županu Mihaelu Omahen in gg. pevcem za mile žalostinke; dalje se zahvaljujem številnim darovalcem vencev, sorodnikom, šolski mladini in mnogobrojnemu občinstvu, ki so spremili prerano umrlega na njegovi zadnji poti. Se enkrat: Tisočera hvala vsem! Bog plačaj!

Polica, dne 28. avgusta 1920.

Globoko žalujoča soproga Ana Dremelj roj. Šeme.

Državne železnice kraljevine Srba, Hrva in Slovenaca. Direkcija Zagreb.

Broj 34571/G. 1920.

OGLAS.

Direkcija državnih železnica potrebuje pet sila za prevajanje seme materijala i inih instrukcij s nemackog i madzarskog jezika na srpsko-hrvatski jezik. Reflektanti (koji uz ostalo moraju poznati jezikanski materijal) nesa svoje ponude i placavne uvjete podnesu ekonomskom odeljenju ove Direkcije (soba br. 11) i te uključivo do 15. septembra o. g.

Zagreb, meseca augusta 1920. Direkcija drž. železnica Zagreb.

Naznanilo. Slav. občinstvu vlijudno naznanjam, da sem otvoril trgovino z usnjem in čevlji ter čevljarskimi potrebščinami. Priporoča se Karol Pečenko, trgovec z usnjem LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 13.

Prodaja bakreni kotel za kuhanje žganja, se praga, mlin za jabolka, ročni voziček, moško kolo, cavi za kolo. Poizve se v gostilni I. Miklav, Komenskega ul. 36. 3498

Prodaja Ljubljana hotel »Malič« v poslojpu Jadranske banke prvovrstni specijalni atelje za črkoslikarstvo na steklo, kovine, les, zid i t. d. se priporoča.

Glavovir prve vrste, stiskalnica za olje jako praktična lastnega izuma, batera se priklapi na navadno mlinasto kolo, stroj za obsevanje pšena in jasprenja se prod. vse po ugodni ceni radi omanjkanja prostora. Pojasnila daje Pavel Sedel, Javornik Gorjanske 3436

Obl. konces. informacni zavod Drago Beseljak Ljubljana Cankarjevo nabr. 5

dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno cene zmerne. 6135

Slamnike in klobuke vseh vrst sprejema v popravilo FRA- NJO GERAR, tovarna slamnikov v Stob postu Domšale pri Ljubljani. — V Ljubljani se sprejemajo isti pri trdnici Kovačevič i Tersan v Presernovi ulici št. 3, kjer se tudi najnovejši vzorci na razpolago.

Dobre krojaške pomočnike 1 ali 2 vajenca sprejme takoj Jos. Rojina, Aleksandrova c. 3. Ravnokar dole pristno

angleško blago. Tečaj za krojno risanje in prirojevanje

damskih oblik se prične s 1. sept. t. l. Istotam se izdelujejo točno po meri vsakovrstne damske (obleke, kostumi, plašči i. t. d. po najnovejšem kroju.

Modni ateljeje ROZA MEDVED, Mostna trg 24.

Trboveljska premožgopna družba kupi za takojšnjo dobavo

5 vagonov 20 mm

4 " 25 mm

4 " 30 mm

4 " 40 mm

3 " 50 mm močne mehke

deske in plohe!

Ponudbe prosimo na naslov: Trboveljska premožgopna družba, oddelak za les, Ljubljana, Knaflova ul. 13. Ozira se tudi na ponudbe na delno dobavo.

„Dunao“ izvozna trdnica živčnih potrebščin na debelo in drobno

Vukovar, Srem Razpošilja po pošti in železnici:

Cisto domačo svinjsko mast:

v zabojih po pošti kg K 40—

v zabojih po pošti kg K 38—

Domačo suho slanino:

v zabojih po pošti kg K 45—

v zabojih po pošti kg K 42—

Bel in rumeni grah:

v vrečah kg K 6—

v zabojih kg K 5—

Mast, slanino, moko, koruzo, žito, ječmen, oves, grah, črni lug na vagoni po dnevnih cenah.

Naročila in vprašanja je poslati na gornji naslov.

STISKALNICE za grozdje in sadje lastnega izdelka si nabavite pri

KOMET d. o. o. LJUBLJANA Dunajska cesta 33. Telefon 142.

Jadranska montanska družba d. z o. z., Ljubljana Telefon 9. Zvonarska ulica 5 (S). Brzjavni »Montana«, Eksport.

Prodajamo Vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko.

Parna žaga Fran Ravnikar mestni tesarski mojster Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Jadranka banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva
ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Berovljah ter ekspozitura v Ptuju.

Delniška glavica z rezervnimi zakladi
okrog

95.000.000 kron.

Sprejema vloge na knjižice
in tekoči račun proti ugod-
nemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih
papierjev, valut in dovoljuje
vsakovrstne kredite.

ŽITO

ŽITO

ŽITO

vseh vrst

ima in dobavlja
najhitreje in najkulantneje

Haril & Mernatovič

preje Petrič i Haril.

Veletgovina.

Subotica (Bačka).

Sirite „Slovenca“!

PFAFF

šivalne stroje,

PUCH

vozna kolesa,

plašče in cevi

priporoča

Ign. Vok

Ljubljana, Sočna ulica 7.

Inženier Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjen
stavbeni inženier

Ljubljana,
Hilserjeva ulica št. 7.

Specijalno stavbeno podjetje
za betonske, železobetonske
in vodne zgradbe.

Izrada vodnih sil.

Cosulich - Line Trst - New - York

Odpliv parnikov iz Trsta:

20. septembra brzoparnik President Grant.
26. poštni parnik Columbia.

Odhod iz Ljubljane tri dni poprej.

Vozne liste prodaja in prostore za potnike iz Slovenije pripravlja oddelček:

SIMON KMETEC, Kolodvorska ulica št. 26. Ljubljana.

M. Kuštrin, Ljubljana

Dunajska cesta št. 20.

Telefon št. 470.

priporoča Avto-kolesa ter vsake vrste gu-
mijevih predmetov, izolirane žice za elek-
trično napeljavo, elektrotehnični material
po najnižjih cenah.

Pisarna moderno urejene

tovarne V. MARSANO „TIMEX“ TEHNIČNO podjetje za

Zastopn. prvovrstnih tovarn. — Ekspozitura: Dunaj IV., Viktorgasse 4.

Središča: Zagreb, Nikolčeva ulica št. 6.

STROJI proti lakojšnji dostavi:

1. Zage polnojarmen in krožne žage, oblični stroji za rezanje nastavkov (Dickenhobel), oblični stroji za za-

reze (Abicht-Füge) in oblični stroji za votlo izrezovanje (Kehlbohrer), valji za okrožne žage, brusilni stroji.

2. Stružni stroji, stroji za okroglo struženje (Fräss), skobelniki za ko-

vine (Shaping), stroji za vrtnanje in hrzvrtnanje, škarje, ognjišča za ko-

vače, stroji za obdelovanje pločevin, snovi, pile, stroji za rezanje vijakov.

3. Posamezne pile v vseh velikostih, različno orodje prvovrstnih tovarn.

Popolne TOVARNISKE naprave:

Tovarne za spirit in rafinerijo, pre-

šanje olja, škrob in drože, konzerve,

testenine in pohišstvo.

MOTORJI in LOKOMOBILI:

Elektromotorji, agregatorji, stroji,

motorji na olje in bencin, lokomo-

bili na paro in bencin, parni stroji,

lokomotive za drž. in manjše želez-

nice, vozovi za prevažanje blaga,

vodnjaki, mali vagončki za pesek itd.

GRADBENI materiali:

Nosači, tračnice, ogibalnice, strešna

lepenka itd.

Zlatorog milo

je najboljša in najcenejša. Dobiva se pušod.

Kristalno sodo, sveče in toaletno milo izdeluje

Prva Mariborska tovarna mila Maribor.

Zaloga in zastopstvo za Kranjsko:

R. Bunc in drug, Ljubljana,

Gospodarska cesta 7.

Int. telefon št. 461.

Slovenska eskomptna banka

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge. - Nakup in prodaja: Efektov, deviz, valut. - Eskompt menic, terjatev, faktur. - Akreditivi. - Borza.

„BALKAN.“

Trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba.

Brzojavni naslov „Balkansped.“

Ljubljana - Maribor - Trst - Wien

Špedicije vseh vrst. — Sprejemanje blaga v skladišča. — Zaccarinanja. — Mednarodni prevozi. — Selitve s patentiranimi vozovi na vse strani. — Skladišče, spojeno s troma južne železnice. — I. ljubljansko javno skladišče.

Največje domače špedicijsko podjetje.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri okrajnem sodišču v Ljubljani je na prošnjo dedičev po Marji Stele iz Ljubljane, Ambrožev trg št. 9 na prodaj po javni dražbi posestvo vl. št. 52 k. o. Poljansko predmestje, hiša št. 9 na Ambroževem trgu, z gospodarskim poslopjem, dvoriščem in vrtom.

Izključna cena: 300.000 K.

Dražba se bo vršila dne 3. septembra ob 9. uri dopoldne, na licu mesta v Ljubljani, Ambrožev trg 9.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je plačati v 14 dneh, ko se odobri najvišji ponudek.

Dražbene pogoje je vpogledati pri sodnem komisarju Antonu Galle, notarju v Ljubljani.

Okrajno sodišče v Ljubljani,
oddelek I., dne 24. avgusta 1920.

ZBIRAJTE ZA „GOSPOSVETSKI ZVON!“

Jos. Stopar

manufakturna trgovina

Ljubljana, Dunajska cesta št. 5

se priporoča.

Jadransko hotelsko in kupališčno dioničarsko društvo

Sušak-Reka, Zvonimirova ulica 102

Lastnik sledečih hotelov in sanatorijev:

Hotel-Pension
„SPERANZA“
„IMPERIAL“
Opatija.

Sanatorij in veliko
morsko kopališče
„THERAPIA“
Crikvenica.

Palace-Hotel
„MIRAMARE“
Crikvenica
Telefon Interurb. 11.

Hotel-Pension
in morsko kopališče
„JADRAN“
Sušak-Reka
Telefon Interurb. 2-14

Vsi hoteli in sanatoriji so najmodernejši in z vsem komfortom urejeni. — Oskrba izvrstna. — Otvorjeni skozi celo leto. — Vse narobe premeta in daje pojava za Crikvenico, uprava hotela „MIRAMARE“ v Crikvenici; za Novi: uprava hotela „SAN-MARINO“ v Novom; za Sušak: SREDIŠNJI URED DRUŠTVA, SUŠAK-REKA.

Hotel-Pension
„SAN-MARINO“
Novi Vinodolac
Telefon Interurb. 5.

Hotel-Pension
in morsko kopališče
„JADRAN“
Bakar.

Naslov za brzojave:
Jadransko društvo Sušak-Reka.
Interurbag telefon št. 9-8-9.

Hotel-Pension in va-
liko morsko kopališče
„LISANJ“
Novi Vinodolac.

GOSPODARSKA BANKA

V LJUBLJANI

posluje začasno v prostorih Zadružne zveze, Dunajska c. 38/1.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.